საქართ. შემარცხენე სოც.-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტიის მთავარ კომიტეტის ორგანო

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა" თვიურად ღირს 120,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე უკანასკნელზე კანტორა ღიაა დილის 8—2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 10—34.

ფასი 5000 მან.

№ 218

ხუთშაბათი, მაისის 18

1922 წ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ყოველდღიური გაზეთი

ტრიბუნა

ორგანო შემარცხენე სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტიის მთავარი კომიტეტისა.

1922 წლის 1 იანვრიდან თვეში გაგზავნით ღირს 120,000 მანეთი. ცალკე ნომერი ყველგან 5000 მანეთი.

უფასოდ გაზეთი არავის გაეგზავნება.

ხელის მოწერა მიიღება თვის 1 რიცხვიდან.

რედაქციის და კანტორის მისამართი: ტფილისი, სასახლის ქ. № 6.

საჯარო ვაჭრობა

ქ. ტფილისის აღმასკომის სადგომ-მამულთ განყოფილება ნიშნავს საბოლოო საჯარო ვაჭრობას ამა წლის 18 მაისს დილის 10 საათზე, საკუთარ მამულში (ყოფილ მანთაშევის—ორთაჭალაში ვარანცოვის ქ. № 125), ხეხილის მოსავლის (ბალი, ალუბალი, გარგარი, ატამი, ჭერამი და ქლიავი) გასასყიდათ დაახლოვებით 1000 ძირამდე.

პირობების გაგება დაწვრილებით შეიძლება სადგომ-მამულთ განყოფილებაში ოთახი № 52 აგრეთვე თვით მანთაშევის მამულში ორთაჭალაში მამულების გამგესთან.

სადგომ-მამულთ განყოფილება.

კონფერენციის შედეგებისათვის

გუშინდელი რადიო-ცნობები გვამცნობენ კონფერენციის გარშემო შექმნილ პირობებსა და იმ განწყობილებას, რომელიც გამოიწვია რუსეთის საპასუხო ნოტამ. აგერ ხუთი კვირა არის, რაც გენუას კონფერენცია გაიხსნა და 34 სახელმწიფოს წარმომადგენელნი სხვა და სხვა საერთაშორისო კითხვების შესახებ მოლაპარაკებას აწარმოებენ. მაგრამ ამ ხნის განმავლობაში კონფერენციამ ვერ შესძლო და ვერ გამონახა ის საერთო ხაზი, რომელზედაც შესაძლებელი იქნებოდა მოწინააღმდეგე მხარეთა შორის შეთანხმებული პროგრამის აგება. გენუაში ფაქტიურად ორ მხარეთა შორის არის მოლაპარაკება და მას უნდა გადაეწყვიტა კაპიტალისტური ქვეყნების ურთიერთობის საკითხი საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკებთან. აქ ერთის მხარეზე სდგას ანტანტა, რომელმაც ომის პროცესში გამარჯვებას მიაღწია, მაგრამ დამოუკიდებელის გზით ვერ შესძლო ევროპის დანგრეული ცხოვრების აღდგენ; და მეორე მხარეზე—საბჭოთა რუსეთი.

გენუას კონფერენცია გამოხატავს ამ ორი საერთაშორისო ძალის მოლაპარაკებისა და დიპლომატიურ ბრძოლას.

გამარჯვებულმა ანტანტამ შეეცადა შეიარაღებულის ძალისა და რუსული კონტრ-რევოლიუციის დახმარებით თავისი ბატონობა განემტკიცებინა რუსეთის ტერიტორიაზე, მაგრამ რუსეთის წითელი არმიის ძლიერმა ნებისყოფამ ყოველდღე საერთაშორისო შავი რეაქციის შავი ზრახვანი და ხელშეუხლებლად შეინარჩუნა საბჭოთა რუსეთის დამოუკიდებელი არსებობა და აი, რაც მოკავშირეებმა ვერ შესძლეს განეხორციელებინათ იარაღით, გენუაში შეეცადნენ დიპლომატიურის გზით მიეღო და საბჭოთა რუსეთი გადაექციათ თავიანთ საწველ ფურად. მაგრამ აქაც საბჭოთა დელეგაციამ შესაფერისი პასუხი გასცა მოკავშირეთა თავდასხმებს და გამოაშკარავა მათი ზრახვანი. საბჭოთა დელეგაციამ დიდ გამარჯვებას მიაღწია გენუაში იმ მხრივ, რომ მთელი კაცობრიობისთვის ნათელი და გარკვეული გახდა მოკავშირეთა აგრესიული მიზნები და საბჭოთა რუსეთის მშვიდობიანი მისწრაფებანი. გენუამ გამოაშკარავა ის შინაგანი წინააღმდეგობანი, რომელიც არსებობს მოკავშირეთა წრეებში და რომლის დაძლევა ვერ შესძლეს მათ, მიუხედავად იმისა, რომ კარზე ადგათ უდიდესი საფრთხე.

ამგვარად საბჭოთა რუსეთის მოწინააღმდეგე ბანაკი დარღვეული და შინაგანი შეუთანხმებლობით არის დაავადებული. აქ ერთი მეორეს უპირისპირდება განსაკუთრებით საფრანგეთისა და ინგლისის იმპერიალისტების ინტერესები და ამ ორი ბანაკის გარშემო იყრიან კაპიტალისტური სახელმწიფოები. ინგლისს მხარს უჭერს იტალია და ნეიტრალური სახელმწიფოთა დიდი ნაწილი, საფრანგეთს ბელგია და რამოდენიმედ მცირე ანტანტა. ამ ორი იმპერიალისტური პოლიტიკით ხასიათდება დღეს კაპიტალისტურ ქვეყნების ურთიერთობის საკითხი უმთავრესად საბჭოთა რუსეთთან. ამ დამოკიდებულებაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს გერმანიას, რომელმაც რუსეთთან სრულიად ახალი სახის ხელშეკრულება დადვა რაპალოში და ამით ნიადაგი ჩაუყარა იმ დიდ კავშირს, რომელზედაც უნდა აშენდეს რუსეთ-გერმანიის ხალხთა ერთობა.

კონფერენციის მთელმა მუშაობამ ნათელყო ყველასათვის, რომ ევროპა ვერ შესძლებდა მთლიანად გამოსულიყო საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ. დღეს, როცა კონფერენციის მუშაობის მიწურულებში ვიმყოფებით, ჩვენთვის სავსებით ცხადი ხდება ის აზრი, რომ შეიძლება კონფერენციამ ვერ მიაღწიოს თავის მიზანს და ვერ მონახოს შეთანხმებული ხაზი. მაგრამ ამით სრულებით არ ისპობა გენუას კონფერენციის მნიშვნელობა და ის დიდი გამარჯვება, რომელსაც მიაღწია აქ საბჭოთა დელეგაციამ, სრულიად სამართლიანად ამბობს ამხ. რუდზუტაკი, რომ რითაც არ უნდა დათავდეს კონფერენცია, რუსეთს შეუძლია თავის თავი გამარჯვებულად ჩასთვალოს. და ეს გამარჯვება კიდევ განსაკუთრებით იმაშიც უნდა გამოიხატოს, რომ გერმანიის ნაბიჯს აუცილებლად გაჰყვება სხვა ნეიტრალური სახელმწიფონი და სეპარატიულად შევლენ რუსეთთან ურთიერთობაში. ინგლისის წარმომადგენლებმა არა ერთხელ განაცხადეს, რომ, თუ საფრანგეთი ხელს არ აიღებს თავის შეურიგებელ პოლიტიკაზე, ინგლისი იძულებული იქნება დამოუკიდებელ გზას დაადგეს და კონფერენციის გარეშე შექმნას საზავო ურთიერთობა საბჭოთა რუსეთთან. ასეთსავე გზას ადგია იტალია, ჩეხო-სლოვაკიამ კი მოლაპარაკება ამ ხაზით უკვე დაასრულა.

ეს გარემოებანი ააშკარავებენ იმ ფაქტს, რომ გენუას კონფერენციას უნაყოფოდ არ ჩაუვლია საბჭოთა რუსეთისათვის და მან შესძლო ევროპის წიაღში თავისი სასარგებლო ნიადაგი შეემზადებინა.

ამიტომ გასაკვირი არ არის, თუ საბჭოთა რუსეთი გრძნობს ძალასა და სრულებითაც არ ფიქრობს დათმობის გზის და მიიღოს საფრანგეთის იმპერიალისტების პროგრამა. საბჭოთა რუსეთის უკანასკნელმა ნოტამ დიდი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია ევროპის საზოგადოებრივ წრეებში. გერმანიის ბურჟუაზიული პრესა გაკვირვებით და უკმაყოფილებით აღნიშნავს ნოტის გადაჭრით აგრესიულს ხასიათს. გაზ. „დოიჩე ტაგენცაიტუნგი"-ს სიტყვით, რუსეთი, როგორც სუვერენული სახელმწიფო, ვერავითარ შემთხვევაში ვერ დაუშვებს თავისუფლებათა შელახვას და კატეგორიულად მოითხოვს ყოველ საკითხში სამაგიეროს მიღებას და ნამდვილ თანასწორობას. რუსეთის დელეგაციის უკანასკნელი ნოტით აღელვებული არის თვით ლოიდ ჯორჯიც, რომელმაც უწოდა მას „პროვოკატორული დოკუმენტი", მაგრამ ის ვერ შეძლებს რადიკალური ნაბიჯი გადასდგას და წინადადება შეიტანა დაიარსებინათ ექსპერტთა კომისია, რომელიც დეტალურად განიხილავს ვალებისა და კერძო საკუთრებისა და კრედიტის საკითხებს. საფრანგეთის წარმომადგენელი ბარტუ ერთხელ კიდევ ადასტურებს თავის მოსაზრებებს და ამბობს, რომ ნოტა შეუძლებლად ჰქმნის ბოლშევიკებთან მოლაპარაკების გაგრძელებას.

ამ გვარად შეიქმნა ერთგვარი გაუვალი რკალი. არც ერთი მხარე თავის პოზიციიდან არ იცვლის და მტკიცედ სცდილობს დაიცვას თავისი პოლიტიკა. რუსეთის უკანასკნელ საპასუხო ნოტას უნდა გამოერკვია კონფერენციის მუშაობის შემდეგი გზები: შესძლებდა იგი მუშაობის გაგრძელებას, თუ უნდა ჩაშლილიყო. რუსეთის ნოტამ რადიკალურად დასვა საკითხი და შეუძლებლად სცნო რაიმე საკითხში დათმობის გზას დასდგომოდა. ამით კონფერენციის ბედიც გადაწყდა და იგი უნდა ჩაშლილიყო, მაგრამ ევროპის დიპლომატია ამ რადიკალურ გზაზე დადგომას ვერ ბედავს, მას ეშინია ხელცარიელი შინ მოსვლა და ევროპის იმ მდგომარეობაში დატოვება, რომელშიაც ის იმყოფება საერთაშორისო ომის გათავების შემდეგ. და აი მათ ახალ საშუალებას მიჰმართეს: ბერლინიდან მოსული ცნობით, ლოიდ-ჯორჯისა და ბარტუს წინადადებით კონფერენციის მომწვევმა სახელმწიფოებმა მიიღეს გადაწყვეტილება, რომ კონფერენცია გადადებულიყო სექტემბრამდი. აგრეთვე საინტერესოა გენუიდან მოსული რადიო, რომელიც გვაცნობებს, რომ მაისის 14 მდე—ალბერტის ვილაში გამართულ სხდომაზე გამოქვეყნებულ იქნა წინადადება ორი კომისიის შედგენის შესახებ; ერთი ურუსეთოდ და მეორე რუსეთის წარმომადგენლის მიღებით. ორივე ეს კომისია შეიკრიბება ჰააგაში ივლისისათვის რუსეთის საკითხის შესწავლის განახლების მიზნით, ე. ი. ვალების პრობლემას, კერძო საკუთრებისა და კრედიტის გამოსარკვევად. ამგვარად მოკავშირეებმა მონახეს ახალი საშუალება გენუას კონფერენციის გადასარჩენად; ეს საშუალება კონფერენციის გადადებაში და ახალი კომისიების შექმნაში გამოიხატება; გენუას დელეგატებმა კი უნდა მოიარონ და იქნება შესძლონ გაუმყოფურ მდგომარეობიდან გამოსვლა. ევროპა კონფერენციის მოწვევით ირთობს თავს, მაგრამ პრაქტიკულ შედეგებს ვერსად ვერ აღწევს და კვლავ ეკონომიურად განადგურებულ ქვეყნის წინაშე სდგას.

გენუიდან მაისის 16 ს მოსული რადიო გადმოგვცემს იმ წინასწარ შეთანხმებას, რომელზედაც ხელი უნდა მოაწერონ გენუას დელეგატებმა: 1) უარყოფილია სეპარატიული ხელშეკრულების დადება; 2) თავის შეკავება თავდასხმაზე შეთანხმებაზე ხელმომწერ სახელმწიფოსაგან და 3) პროპაგანდაზე ხელის აღება. ბერლინის ცნობები გადმოგვცემენ, რომ კონფერენციის წრეებში ფიქრობენ, რომ საბჭოთა დელეგაცია, ისე როგორც მოკავშირეთა და ნეიტრალური სახელმწიფოები შეუერთდებიან წინასწარ შეთანხმებას, რომელიც უზრუნველყოფს საზღვრების ხელშეუხებლობას.

ამ გვარად თუ დღევანდელ რადიოს დავუჯერებთ, გენუას კონფერენცია დროებით გადარჩა სიკვდილს, მაგრამ არ განკურნებულა იმ სენისაგან, რომლითაც არის დაავადმყოფებული ევროპის ბურჟუაზიული დიპლომატია.

ამხ. იოფე გენუის კონფერენციის შესახებ

მოსკოვი 15 მაისი. (რადიო) ჟურნალისტებთან საუბრის დროს გენუაში მყოფმა რუსეთის დელეგაციის წევრმა იოფემ განაცხადა: „რუსეთ-გერმანიის ხელშეკრულებამ დიდი ენტუზიაზმი გამოიწვია გერმანიის ხალხის ყველა წრეებში, ერთად ერთი ჯგუფი რომელიც ილაშქრებს ხელშეკრულების წინააღმდეგ, ეს არის შეიდემანელები, რომელთაც მეთაურობს „ფორვერტსი", ეს გასაგებია, რადგანაც გერმანიის მენშევიკებს, რომლებიც ძლიერ ახლოანი არიან, ყველაზედ უფრო ეშინიათ გააღიზიანონ საფრანგეთის მთავრობა. გერმანიის სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწეთა მთელი რიგი გვარწმუნებდნენ ჩვენ, რომ ისინი სრულიად კმაყოფილი არიან ხელშეკრულებით და მოუთმენლად ელიან მის საქმეროდ ცხოვრებაში გატარებას, ამყარებენ მასზე დიდ იმედებს, იმ აზრით, რომ იგი განამტკიცებს საბოლოვოდ ეკონომიურ კავშირს გერმანიასა და რუსეთის ს. ფ. ს. რესპუბლიკის შორის. წინააღმდეგ ჩვენი მტრების ყოველგვარი მოლოდინისა, ჩემი აქეთ წამოსვლის მომენტში ანტანტას ეტყობოდა სრული დაშლა. რამდენადაც დაეცა საფრანგეთის პრესტიჟი, იმდენად გაიზარდა რუსეთის ს. ფ. ს. რ. პრესტიჟი, ბურჟუაზიულ ევროპაში ეკონომიური პირობები ისეთი მძიმეა, რომ ევროპის მეურნეობის აღდგენა ყოვლად შეუძლებელია ურუსეთოდ. კონფერენციამ დაგვანახა, რომ კონფლიქტი საფრანგეთსა და ინგლისის შორის კიდევ უფრო გამწვავდა გენუაში. მათ შუა არსებული უფსკრული არაფერით არ შეიძლება ამოივსოს. გენუამ დაგვანახვა ევროპის ხალხის ვერსალის ხელშეკრულებით უკმაყოფილება.

პოლონეთი ჩვენ წინააღმდეგ სამტრო პოლიტიკას არ აწარმოებდა, მაგრამ მოკავშირეთა ყველა მტრულ გამოსვლებში მონაწილეობას იღებდა. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ის რომ პოლონეთი შეუერთდა მოკავშირეების ნოტას რაპალოს ხელშეკრულების შესახებ, რომელიც არღვევს რიგის შეთანხმებას. იტალიის საზოგადოების ყველა წრეებში რუსეთთან შეთანხმების იდეამ დიდი პოპულარობა მოიპოვა. გენუაში ჩვენ თავს კარგად ვგრძნობდით. ჩვენ გვიწევდნენ ძლიერ გულწრფელ სტუმართ მოყვარეობას, როდესაც კინემატოგრაფი ეკრანზე გამოჩნდა რუსეთის დელეგაცია მთელი დარბაზი ფეხზე ადგა და მქუხარე ტაშით მიეგება. როდესაც გამოჩნდა საფრანგეთის დელეგაცია ეკრანზე ყველამ უსტვინა და მათ დასტოვეს დარბაზი. [illegible] ჩვენ რესტორანის გამოსავალთან გვიცდიდა აუარებელი ხალხი, იტალიელები გაძლიერებული ენთუზიაზმით გვესალმებოდნენ ჩვენ და იძახდნენ: „გაუმარჯოს რუსეთს", „გაუმარჯოს ლენინს".

გენუას კონფერენციის გარშემო

რუსეთის პრობლემა

მოქმედების გეგმა.

გენუა, 16 მაისი, წარმომადგენლები იმ სახელმწიფოებისა, რომლებმაც მოიწვიეს კონფერენცია და აგრეთვე პოლონეთის, რუმინიის, შვეციის და შვეიცარიის წარმომადგენლები 15 მარტს დილით ხელახლა შეიკრიბნენ ფაქტას თავმჯდომარეობით მოქმედების გეგმის გამოსამუშავებლად, რუსეთის საკითხში რუსეთის დელეგაციის პასუხთან დაკავშირებით 2 მაისის მემორანდუმზე.

ჩიჩერინის პროტესტი.

გენუა, 16 მაისი, ევროპის სახელმწიფოების წარმომადგენლების სხდომაზე რუსეთის საკითხის შესახებ გამოქვეყნებულ იქნა ჩიჩერინის წერილი, რომელიც მიიღო 15 მაისს ღამით კონფერენციის თავმჯდომარემ. თავის მხრივ შანცერმა გადასცა კრებას საუბარი, რომელიც მოხდა შანცერის, კონფერენციის თავმჯდომარის და ჩიჩერინის შორის 15 მაისს დილით. იმათ მიუთითეს ჩიჩერინს, რომ მის მიერ წამოყენებული დებულებები და პროტესტები უსაფუძვლოა.

გენუა, 16 მაისი. იტალიის დელეგაციამ გადასცა პრესას მთელი რიგი განცხადებებისა, საიდანაც სჩანს, რომ ჩიჩერინის წერილთან დაკავშირებული ინციდენტი შეიძლება ჩაითვალოს ამოწურულად იმ განმარტებების შემდეგ, რომელიც მოხდა კომისიის სხდომაზე და იმ ლაპარაკის შემდეგ, რომელსაც ჰქონდა ადგილი ფაქტას, შანცერის, ლლოიდ ჯორჯის და ჩიჩერინის შორის. ყველა ამ განმარტებების შემდეგ, ჩიჩერინის პროტესტი შეიძლება ჩაითვალოს ისე, თითქოს ის სრულიადაც არ ყოფილიყო, რადგანაც რუსები შერეულ კომისიაში ისარგებლებენ თანასწორი უფლებებით ყველა სხვა სახელმწიფოებთან ერთად.

მდგომარეობიდან გამოსვლა.

გენუა, 16 მაისი. ნეიტრალურ სახელმწიფოების და აგრეთვე იმ ქვეყნების დელეგატების კრებაზე, რომლებმაც მოიწვია კონფერენცია, გამოქვეყნებულ იქნა წინადადებები, რომლებშიაც შეთანხმდნენ კონფერენციის მომწვევ სახელმწიფოების წარმომადგენლები 14 მაისის სხდომაზე დე-ალბერტის სასახლეში. ეს წინადადებები შეიცავენ ორი კომისიის დაარსებას, რომლებიდანაც ერთი შესდგება რუსეთის დელეგატების გარეშე და მეორე რუსი დელეგატების მონაწილეობით. ორივე კომისია უნდა შეიკრიბოს ჰააგაში 26 ივნისს რუსეთის საკითხის შესწავლის განახლების მიზნით ე. ი. სესხების, კერძო საკუთრების და ვალების საკითხების შესასწავლად.

გენუის ზოგადი შედეგები

გენუა. 16 მაისი. იმ სახელმწიფოთა დელეგატებმა, რომელნიც მონაწილეობენ გენუას კონფერენციაში, უნდა მოაწერონ ხელი გენუაში შეთანხმებას, რომლის ძირითადი პუნქტები მდგომარეობს შემდეგში: 1) არ უნდა იქნეს დადებული სეპარატიული შეთანხმებანი, 2) თავი შეიკავონ ყოველგვარი თავდასხმისაგან იმ სახელმწიფოების ტერიტორიაზე თავდასხმისაგან, რომლებმაც ხელი მოაწერეს სახელმწიფოთა შეთანხმებას. 3) თავი შეიკავონ პროპაგანდისაგან. ეს პუნქტები მიღებულია შანცერის ზოგადი განმარტების შემდეგ. ბელგიის და საფრანგეთის დელეგაციებმა განაცხადეს, რომ იმ შემთხვევაში, თუ ამ შეთანხმებას მიიღებს რუსეთის დელეგაცია, კომისიები თავის მხრივ ურჩევენ თავის მთავრობებს შეუერთდნენ აგრეთვე ამ შეთანხმებას.

რომი. 16 მაისი. 16 მაისს პირველი კომისიის ქვეკომისიამ წინადადება უნდა მისცეს რუსეთის დელეგაციას შეთანხმების პროექტის დაუყოვნებლივ მიღების შესახებ. სხდომაზე მოწვეულნი არიან რუსეთის დელეგატები. ბარტუ და კასპარი, რომლებმაც ხელი არ მოაწერეს 2 მაისის მემორანდუმს, სხდომაზე არ არიან მოწვეულნი, ორივე დელეგაციებმა განაცხადეს, რომ საფრანგეთი და ინგლისი დადებითად უყურებენ აღნიშნულ შეთანხმებას დროებითი ზავის შესახებ და მზად არიან მის სავსებით მიღებას. იმ შემთხვევაში, თუ ამ შეთანხმებას მიიღებს რუსეთის დელეგაცია, საფრანგეთის და ბელგიის დელეგაციების მეთაურები მიმართავენ თავის მთავრობებს ტელეგრაფით თხოვნით, რომ მიეცეს მათ რწმუნება შეთანხმებაზე ხელის მოწერის შესახებ და დარწმუნებულნიც არიან იმაში, რომ სათანადო ნებართვა მიეცემათ მათ.

გენუა. 16 მაისი. იტალიის რადიო.

შეთანხმების პუნქტი, რომელშიაც ნათქვამია, რომ სახელმწიფოებმა თავი უნდა შეიკავონ სეპარატიული შეთანხმების დადებისაგან, ეხება მხოლოდ იმ საკითხებს, რომელსაც შეიცავს ის პროგრამა, რომელიც რუსეთის დელეგატების მიერ განხილული უნდა იქნას ჰააგაში.

ბერლინი. 16 მაისი. კონფერენციის წრეებში ფიქრობენ, რომ რუსეთი, მოკავშირე და ნეიტრალური სახელმწიფოების მხგავსად შეერთდება შეთანხმებას წინასწარ ვადით ზავის შესახებ, რომელიც უზრუნველყოფს ურთიერთშორის საზღვრების ხელშეუხებლობას.

ჰააგის კონფერენცია

პარიზი. 16 მაისი. რუსეთის საქმეების კომისარმა მიიღო ნოტის პროექტი ჰააგაში ივნისში განსაკუთრებულ ექსპერტთა კომისიის მოწვევის შესახებ რუსეთის საკითხების განსახილველად. ეს ნოტა იმედს გამოთქვამს, რომ ამერიკის მთავრობა გამოგზავნის ჰააგაში თავის წარმომადგენელს კომისიის მუშაობაში მონაწილეობის მისაღებად. საფრანგეთის ელიან პასუხს საბჭოთა დელეგაციიდან.

ბოლდო, 16 მაისი. კონფერენციის თავმჯდომარე წინადადებას მისცემს გენუის კონფერენციის საერთო კრებაზე სახელმწიფოს წარმომადგენლებს გამოგზავნონ თავიანთი წარმომადგენლები ჰააგაში 15 ივნისისათვის. წინასწარ სხდომებზე უნდა გაირჩეს მთელი რიგი საკითხებისა, რომლებიც ეხება მუშაობას რუსეთის საკითხების გადაჭრაში.

ბოლდო, 16 მაისი. დადგენილია გაუგზავნონ ოფიციალური მოწვევის ცნობა წინადადებით ამერიკის მთავრობას, რომ მიიღოს მონაწილეობა ჰააგის კომისიის მუშაობაში.

კონფერენციის გადადება

ბერლინი, 16 მაისი. ლოიდ ჯორჯის და ბარტუს წინადადებით 2—3 დღის შემდეგ გამოცხადებული იქნება, რომ გენუის კონფერენცია გადადებულია სექტემბრისათვის. ეს დადგენილება გამოტანილია იმ სახელმწიფოების წარმომადგენლების სხდომაზე, რომლებმაც მოიწვია კონფერენცია.

ლოიდ ჯორჯის გამარჯვება

ნაუენი, 16 მაისი. ლონდონის პრესა კმაყოფილია გამოძებნილი კომპრომისით, რომელიც წამოაყენა ლოიდ ჯორჯმა და რომელიც მან დაუწია დამარცხება მასებს, რომლებსაც სურთ ნამდვილი მშვიდობიანობა.

კარგად იციან ის, ვინც უკანასკნელად იცინის.

ნაუენი, მაისის 16 ს პარიზის პრესა სიხარულით აცხადებს, რომ კომპრომისი, კონფერენციის გადადების სახით, არის საფრანგეთის თვალსაზრისის გამარჯვება. მიუხედავად ამისა „პტი ჟურნალ", განწყობილია სკეპტიკურად და აღნიშნავს, რომ ასეთი სანახევრო გადაწყვეტილება, როგორც არის გადადება, ამტკიცებს იმას, რომ ანტანტის ურთიერთობაში და საზოგადოდ დიდი სახელმწიფოების ურთიერთ დამოკიდებულებაში თავი იჩინა სერიოზულმა განხეთქილებამ.

ჰააგის კონფერენციის შემადგენლობა.

ნაუენი, 16 მაისი. ივნისის შუა რიცხვებში მოკავშირე და ნეიტრალურ სახელმწიფოებმა უნდა გააგზავნონ—პირველმა ორ-ორი და ნეიტრალურ სახელმწიფოებმა თითო დელეგატი რუსეთის და ამერიკის დელეგატებთან ერთად სამი საექსპერტო კომისია მოსაწყობად, რომელსაც მიანდობენ მოახდინოს გამორკვევა ან საიდუმლო შემუშავება რუსეთის ვალების და კერძო საკუთრების პრობლემისა.

გერმანიას და რუსეთს მოიწვევენ კომისიების მუშაობაში მონაწილეობის მისაღებად. რუსეთის დელეგატებს მიეცემა წინადადება, რომ წამოაყენონ ყველა საჭირო განმარტებები წამოყენებულ წინადადების თანახმად იმ სახელმწიფოთა მთავრობებმა, რომელნიც თავისი წარმომადგენლების საშუალებით, მონაწილეობას მიიღებენ ჰააგის კონფერენციაში, არ უნდა დასდონ საბჭოთა რუსეთთან ოთხი თვის განმავლობაში არც პოლიტიკური და არც ეკონომიური შეთანხმება.

უცხოეთი

პრაქტიკული შედეგები არ არის

ბერლინი. 16 მაისი, „ფორვერტსის" სიტყვებით, გერმანიას გენუის კონფერენციაში მუშაობით თითქმის არაფერი არ მოუგია, თუმცა მართალია, რომ გერმანიას არ უხდება მწუხარე იყოს იმაზე, რომ მან თავისი დელეგაცია გააგზავნა გენუაში. სამწუხაროა თუმცაღა, რომ საგარეო პოლიტიკის სფეროში კონფერენციამ ვერ ჩაუყარა საფუძველი.

ზეხა გერმანიისათვის

ნაუენი. 16 მაისი, ამერიკის პრესა აღნიშნავს, რომ პიერმონტ მორგანი, რომელიც ბანკირ კანთან ერთად გაემგზავრა ევროპაში, დაბეჯითებით მოითხოვს, რომ საკონტრიბუციო პრობლემა იქამდის იქნას განხილული, სანამ გერმანიისათვის დადებენ პარობის. ეს სესხი მის შემდეგ იქნება დადებული, როცა გამორკვეული და საბოლოოდ დადგენილი იქნება გერმანიის ვალდებულების საერთო თანხა, და ამ ვალდებულებათა შესრულების ფორმა. შესაძლებლად სთვლიან, რომ მოლაპარაკებანი ამ მხრით სერიოზულ გავლენას მოახდენენ საერთაშორისო ვალების საკითხის გადაჭრაზე.

ნაუენი. 16 მაისი. ნიდერლანდების სახელმწიფო ბანკის დირექტორს ჰქონდა თათბირი ჰოლანდიის ბანკირებთან ნიდერლანდების გერმანიისათვის საერთაშორისო სესხში მონაწილეობის მიღების შესახებ ნიდერლანდებს შეუძლიათ შეიტანონ 100 მილიონი გულდენი.

რეინზე.

ნაუენი 16 მაისი. კელნის გაზეთი „ფოსს"-ის ცნობებით, რეინლანდში 1923 წლისათვის ინგლისის გარნიზონის შესანახად ხარჯები გამოანგარიშებულია 2,225,000 გირ. სტერლინგით, ე. ი. საშუალოდ გერმანიაში მყოფ თითო ინგლისელ ჯარისკაცს დასჭირდება წლიურად 2,524 გირ. სტერლინგი.

ბერლინი. 16 მაისი. „ფრანკფურტერ ციტუნგის" ცნობებით, საფრანგეთის საოკუპაციო არმიის ჯარისკაცებმა უარი განაცხადეს ლაზარეთში დგომაზე და მოითხოვეს მათ ქვის შენობებში გადაყვანას.

გერმანეთ პოლონეთის ურთიერთობა

ბერლინი, 16 მაისი. გერმანიის და პოლონეთის ეკონომიური შეთანხმებას ზემო სილეზიის შესახებ ხელს მოაწერენ გენუაში და დამტკიცებულ იქნება ოპელნში 27 მაისს.

გერმანიის და პოლონეთის დელეგაციებმა გენუაში დაიწყეს მოლაპარაკება გერმანია-პოლონეთის სავაჭრო ხელშეკრულების შესახებ. ოფიციალური მოლაპარაკება დაიწყება ზემო სილეზიის შესახებ დადებული შეთანხმების რატიფიკაციის შემდეგ.

ბოლდო, 16 მაისი. ორშაბათს, 15 მაისს, ჟენევაში გერმანიის და პოლონეთის წარმომადგენლებმა ხელი მოაწერეს კონვენციას, რომელიც საბოლოოდ აწესრიგებს ზემო-სილეზიის საკითხებს. ამ კონვენციას ესალმება ნაციათა ლიგა. შეთანხმების ნაწილს მიაწერენ კალენდერს.

მანჯურიის დამოუკიდებლობა.

ბერლინი, 16 მაისი. მანჯურიაში 3 პროვინცია გაერთიანდა და გამოაცხადა თავისი დამოუკიდებლობა.

ჩინეთში

ბოლდო. 15 მაისი, ჩინეთში საბოლოოდ არ არის აღდგენილი წესიერება, თუმცა პეკინის რკ. გზაზე მატარებლების მიმოსვლა უკვე განახლებულია. უკანასკნელი ცნობების მიხედვით, მანჯურიის არმიამ ხელ ახლავ დაიწყო საომარი მოქმედება.

საფრანგეთ პოლონეთის ურთიერთობა.

ბოლდო. 15 მაისი. პოლონეთის სეიმმა დაამტკიცა 4 კონვენცია, რომელიც შეკრულ იქნა საფრანგეთთან: პოლიტიკური, კომერციული, სანავთო და კერძო საკუთრების შესახებ.

რეპრესიები ინდოეთში.

პარიზი. 15 მაისი. მოსული ცნობების თანახმად, დაპატიმრებულ იქნა ხანდის შვილი, რომელსაც მთავრობის საწინააღმდეგო მოქმედებისათვის მიუსაჯეს წლინახევრის ციხე.

ფრანგი ჯაშუში.

ნაუენი. გერმანიის გაზეთები საქმეთა სამინისტრო აწარმოებს იმის გამოძიებას, თუ რამდენათ ანსარდებლეს მიაჯგუფეს სახელმწიფოებმა ამასწინად დაჭერილ ჯაშუშ ანსპახის ცნობებით. ოფიციალური ცნობების მიხედვით, ანსპახი დარიბანია ქვეყნის თვალით უცქეროდნენ, რადგან მას სთვლიდნენ საფრანგეთის აგენტად გერმანიაში, მაგრამ მის დაპატიმრებას აყოვნებდნენ პოლიტიკური მოსაზრებათა გამო.

ნავთი.

ბერლინი. 15 მაისი, კომპანია „სტანდარტ ოილ კომპანი" შევიდა ნობელის ფირმის კომპანიაში თანაწორი (მონაწილე) უფლებით.

ქვემო ოდერის რესპუბლიკა.

ბერლინი, 15 მაისი. საბჭოთა სავაჭრო დელეგაციამ რომში განაცხადა, რომ დაარსებულ იქნა ქვემო-ოდერის რესპუბლიკა, რომელიც ფედერატიულ კავშირში იმყოფება საბჭოთა რუსეთთან.

ახალი ამბები

— **დაკარგულია.** პარადის მოწმობა მოცემული ... ... № 357. 17 მარტს 1922 წ. ბაქონიშვილი ... სტუდენტ ენათა არსენის ასულ კოპალიანის სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

— **ქურდობა.** მიხეილ გოგოლის ქუჩაზე სახლი № 55 ბინ. შავლაძეს მოპ. 3 რუს 25 მილ. მან. სხვა და სხვა ში. ნაური ნივთები, რომლის ნაწილი აგენტების მიერ აღმოჩენილ იქმნა მყიდველებთან ქურდი აღმოჩნდა ვინმე ანდრიევი, რომელიც დატყვევებულია.

— **კომუნალური მეურნეობა.** მიწათმოქმედების განყოფილებამ გამოჰყო 75 დეს. ქალაქის კუთვნილ კუკიის ადგილიდან სპეციალურ ლაბორატორიისათვის და ქერის მომყვან წლიდან. დაიდგება მილი ამ ადგილებში იქნება გამოყენებული იმავე მიზნით ავლაბრის ქალაქის ადგილიდან.

— **კომუნალური მეურნეობის** განყოფილების გამგის მოადგილეთ დამტკიცებულია გამგე სანიტარულ-ტექნიკურ-სამეურნეო განყოფილებისა ამხ. ბურჯანაძე.

— **მკვლელობის აღმოჩენა.** რამოდენიმე დღის წინად VI კომისარიატის რაიონში ნაპოვნი იქმნა მოკლული ბავშვი სოფ. დიდი-ხაჩნის მცხოვრები ბადრო ნერსესიანი, რომელიც მწყემსავდა ცხვრებს და დაიკარგა 19 აპრილს, ცხვრებთან ერთად. როგორც გამოირკვა მკვლელობა მოუხდენიათ ვინმე პ. გვარამაძეს და ა. შაინოვს; ცხვრები კი მათ გაუყიდიათ, მიმდინარე ვითარების დაკვეთის შემდეგ გამოირკვა, რომ მკვლელობის მონაწილე-ყოფილა ალექსანდრე პეტრიაშვილიც.

— **პროფესიულმა** ქალაქის ადმინისტრაციულ კომიტეტისა დაადასტურა პროექტი პროფკავშირის კურსების გახსნისა ტრამვაის მუშებისათვის.

— **ტფილისის** ბრინდბრიგადის ადმინისტრაციამ, რათა შემოიღებულ იქმნას ცეცხლის მქრობელ რაზმის ხარჯის დასაფარავად გადასახადი ქალაქის ფურნეებზე.

— **დაკარგულია.** სალექციო წიგნაკი № 1363 საექიმო ფაკულტ. სტუდ. ნინო ... ... სახელზე ჩაითვალოს გაუქმებულად.

— **ხანგრძლივი წლის დასასრული.** სახალხო განათლების კომისარიატის მიერ გამოცემულია ცირკულიარი ... კარგულება რესპუბლიკის ყველა ტიპის სასწავლებლებში მეცადინეობის 20 მაისს შეწყვეტის შესახებ შემდეგ კლასში გა...

რკინის დევი

— რამოდენა თოვლი მოსულა! მთელი ღამე უთოვლია ამ დალოცვილსა,

— თითქმის ბოლოზედ ბუგია ფიფქებით თოვლი.

— კიდევაც მოდის!

— ისწრაფის ძლიერ, ბარდნის ჰუდა.

— ამოქოლილია საქათმის კარი. ერთი უთხარი, გააღოს კარი; დედუფხამდენ მოაღწიონ საკენკისათვის.

— მოჯამაგირე საქონელს უვლის, გომს ასუფთავებს, მამაჩემი ცოლს იოთამემ.

და დაავლო ნიჩბს ხელი. თეთრად გაპენტკი ლღნილმა თოვლმა ოდნავ ჰპადარა.

— კიდევაც ამდგარხარ, ბიჭო ლექსო!

— რათა ხანი! ხშირებს ფხვნილი, ცხვარს, თხას მივხედე. რამდენი თოვლი!

— კეთილ უფლის ქადა, პური გადმოუყრია; კიდევაც გაწვდის.

— რა ქადა, დედი, რა ნაზუქები?

— შემოდგომის ნათესისათვის თოვლი არის კარგი საბური: დაიცავს მარცვალს თაგვისაგან, მფრინველისა თუ სხვა მტრისაგან, თბილად ამყოფებს, ნესტსაც მიაწვდის. ლამაზ ჯეჯილად ამწვანდება ანეულ გაზაფხულზედა და...

— შითეებს დაგვიცხობ იმ ხორბლისგან, ნაზუქებს, ქადებს?

— დაგიცხობთ, კარგო! არ კი გაცივდე; შედი, გათბი. მეც ეხლავ მოვალ.

— რა შემაცივებს?!

არ შესცივოდა მალხაზ მორბედს მკვირდად დანაქვთულს, ბლის ფერად ბღვრეფილს: მაგარი ჩუსტი კვირტის წანდაზედ ტყავლეი; ბალაგამ, შალდურად მტკიცე შალი შინვე ნაქსოვი; მოკლე კრაველი სათაილოებულად, ტყავისვე ქუდი.

ძლივს გაიღო საქათმის კარი, გამოფრინენ. ძნელად ვიდოდნენ დაშუხულებით, მოკაკანებდნენ.

— ვეღარ ყოყოჩობს ვერც მამალი, ვეღარც რაინდობს.

— რა რაინდობა, თავის თავი გასჭირებია.

ხუმრობის გეზზედ შეიყვანა ქათმების სიამაღლეზე, ის მანჯვლებისა: ისკუპამათკენ, შეჰკრინ-შეჰყეფ. თოვლში ჩაყრა შეშინებულ-შეშფოთებულნი; ძლივს და იძრიდნენ. მიაღწიეს მშრალს. დაესივნენ მოფენილ ნამცეცებს. ჩიტებს სტუქსავდნენ პურაძკირები.

იითამემ გაკვალა გზა ეზოს კარამდინ; დაიმერტყა ფიჩხისაცმელი; შემოეფარა. დაეყრდნო ნიჩბს. კვლავ უწყო ჰაერს, სიდამოს.

— კიდევ ითოვლებს; დიდ თოვლს აგებს.

— ამაზედ მეტსა?! მთლად დაფარვიან ჩვენი ხეები, ძირს დაუშვიათ მძიმე ტოტები; ტყეცა და ველიც თოვლით ავსილან.

თეთრად ჩახუჭუჭულიყვნენ ტყით შემოსილი მთების კალთები. ალაგ მოჩანდნენ მწვერვალები: ხშირი ღრუბელი მოჰფენოდათ გახვრეტილი. მთელი სოფელიც თეთრად იყო გადაპენტილი. თოვლს თუ ყინულს დაეფარნა სოფლის მდინარე; შიგა და შიგ თუ მოსჩანდა იგი ლურჯად: ვერ დაჰფარვდა ყინვის ძალა ღრმა გუბეებს, შეტბორებული ადგილებს მბრუნავს. ხშირი ბოლი ამოსჩქეროდა საკომლებიდან: შეშინებული ბუხრები თუ გაფანტეთ შეშით, კუნძებით. არ სისინებდა ცვარ-ნამი. ნაკეც ნაკეც ჩაწოლილი მუქი ღრუბლები სახესაც კი აღარ იცვლიდნენ თოვლით, თოვლდა გაბშირებით. თეთრი პეპლა თუ ცვიოდა ზეცადან, ციდან.

დაფიქრებული გაჰყურებდა ვიქაცი სივრცეს.

ანუგეშებდა მოპირდაპირეს ეს თოვლი დიდი:

— მოსავლისთვის კარგი არის, ხილისათვისაც ძლიერ სარგო: უდროოდ არ აკოკრდება ხეხილი ბაღში, ბუდკო ყვავილად არ გადიშლება გვიანობამდის და ულოცველი სუსხი, სიცივე ვეღარას ავნებს.

აღარ დიდდა მეოჯახეს ეს თოვლი დიდი:

— საქონლისათვის.... გუთნეული ხარკამეჩები, ძროხები, ცხენი; ახლა წვრილფეხი საქონელი... ბევრი საკვები დასჭირდებათ შინ დამწყვდეულებს. ზარმაცნ უხვად ვერ შევკრიბე თივა, ბზე, ბურდო.

— ბზე ჯერ ბევრი გვაქვს. ეხლა მივიდით შუა საბძლამდის: გუშინ და გადმოიშალა მაღალი ბზიდან გახსოვს, ზაფხულს შევინახეთ შუა ბზეში. რა მშვენივრად დამჯდებულა!

მომცრო საბძელი წინად დავსცალეთ, დიდიც თურმე ჩავანახევრეთ. თოვლი კი მოდის, ბარდნის შურშურით; ავსებს მიდამოს, ასწორებს ხევებს.

— საწყალი კურდღლები და შველები ამ სიფლობ თოვლში! სთქვა ლექსომ.

და გახედა ტყეს.

— გაუჭირდებათ! მინახავს, ამისთანა ბორიოტ ამინდში სოფლისთვის მოუტანებია სიმშილისაგან თუ მტრისაგან დევნილ ნადირსა. ძლიერ ონავრობს მეტადრე მგელი, ბევრს ანადგურებს: მდვილად იჭერს.

— კარგი იქნება ნადირობა თოვლიან დღეში.

— ადვილი არის კვალის დაკვლევა; მაგრამ ძლიერ საშიშია. ტყეში ყოფნა, თუნდა მინდორში: ქარ-ბუქი იცის შურის კვირამ და შეიძლება დალუპოს კაცი; წაჰშლავს ნამქერში, გაჰყინავს გზაზედ.

— აქი იტყვიან, დეკემბრიდან მზე ბრუნდებაო.

რატომ არ თბება?

— აბა რა ვიცი! ქალაქს ჩახვალ, ოსტატებს ჰკითხე. თუ იოთამემ საწყალი მიწა, ვეღარ ალხობენ ჯერ უძლური სხივები მზისა; ყინვა კი უჭერს. ნამდვილათ მზის დაბრუნება: ქრისტიშობის თვეებში არის მზებრუნობა. მერმე ჩვენსკენ იზამს თვის პირს ის დალოცვილი. შევ ბრალებით ნელის ხელში ჩარჩენილი გულთბილას, გულკეთილს მოდის, მოდის ჩვენ დასახსნელად ზნელისაგან, მისგან ნაშობ სავნებელთაგან. დასთრგუნავს წყვდიადს!

— მე და აბრამამ დავინახეთ მზის ამოსვლის ადგილები; ეხლა უფრო ზევით ამოდის, გვიახლოვდება.

— იზრდება დღე მზე ბრუნობიდან; მოდის ნათელი თანისთანობით; გვაიმედებს კეთილისმყოფი. ესა სწყვეტს წყვდიადს; იკრებავს ღონეს. უკანასკნელი ბრძოლა სასტიკია! ქარ-ბუქს აგვიტეხს საშინელსა, ჰლეწავს ყველაფერს; აქრობს, აწამებს. მერმე კი...

— და მერმე კი, ვაჰ საყვარელო, გამოიღევა ზნელეთს თვის ძალა, უნდა დაუთმოს ზაფხულს ზამთარმა. აჰ რა კარ...

სიტყვა აღარ დაათავა, გაექანა დომურისაკენ; გომის კარი გაიღო აბრამას, ეკალლებოდა საქონელს წყალზედ.

— ფრთხილად გარეკეთ, არ გადაჩეხოთ!

— ნუ გეფიქრება, გაუფრთხილდებით.

— დაალაგეთ საქონელი და ვისაუზმოთ. ხინკალს გვიმზადებს დიასახლისი. შევსვათ არაყიც.

— კარგი იქნება ამ სიცივეში თითო ყანწი წინ წაიქარი.

— ორი სჯობია.

— ჰაი, ჰაი ემჯობინება.

— მე დაველევ, მამი!

— დალიე, კაცო! შამანი გიდგა მთელი ხელადა.

საქონელი გასცდა ჰასკარსა. წინ კამეჩები. ყორანა უძღვის. მხნედ მიდრეკილვევდა მეხლამდინ ნათოვლს. მიჰყვებოდა სხვა საქონელი. წვრილფეხობა უკან მისდევდა. ცხენი აბრამას ეჭირა თოკით. კამეჩები დაფაფხნულები, ქარშიკებით დაშარტულები. დიდია ტანით, მაგრამ მოლალი: ვერც სიცხეს უძლებს, ვერც სიცივეს. გალექდება. იდურადვება. დამხნებული ხარ-კამეჩი. ცხიმნაცხები ქედი მოქნილი; რქებიც ნაპოხი. ლექსოს საქმეა!

— ჩემი ყორანა ქედ დალოცვილი! ფიცხია ძლიერ; სხვა არ უნდა. ლომა სჯობია იმას ღონეთი, ყორანა მაინც უდელს უსწორებს თავის მხნეობით. დაუღალავი! წრელი ვერ უძლებს, ვერც რკალის ღვედი. ასწყვეტს, წამოვა; ურევს, ამტვრევს. რა რქა მოსტეხა საწყალ ირმასა. მის შედარებით გორგალა, კუდა... ძალიან უყვარს ჩემს ლექსოს იგი. იმასაც უყვარს: უჯირებს, მისდევს; სახეს ულოკავს, თქვა იოთამემ.

და ფიქრი შეიყვანა თავის ბალღზედა. საფიქრო იყო იმისი ბედი: არ იქნა, წიგნი ვერ შეიყვარა! სასწავლებელმა ვერ შეათვისა პატარას სწავლა; წიგნზე გული აუცრუა ნიჭიან შაგირდს.

— რაც ეს ბალღი მიმიცია სასწავლებელში, რუდვით მიდის სწავლის ამბავი. რასა ჰგავს?! ახალწლისათვის რომ გამოუშვეს, ლესაც აღარ მოუკითხნიათ. გადაეჩვევა კითხვას, წერასა.... ძალიან უყვარს სოფლის საქმე, უფრო საქონელი და მისი მოვლა. ვიქადავით მხარმიდგა ეშმარით საქმე. იქნება სჯობდეს ჩემს გაზარდვე გამოიაროს. ნასწავლს ხალხს ძლიერ უჭირსო ეხლა ცხოვრება. მიწის მუშას აქვს დოვლათიო. მაგრამ ვაი თუ ეს ეხლა ფასობს, შემდეგ კი....

ეფრაფერი ვერ დაასკვნა შვილის შესახებ: ირყეოდა, ეჭვს აჰყოლოდა. მაინც ძალიან არა ღონობდა: ბიჭს ცხოვრების ერთი ერთი გზა გათვლილი ჰქონდა, მისაგან გაკვალული იგი საველი. მისმა მამამაც არ ითვისა წიგნი თუ სწავლა, გამოვიდა შკოლიდან და აზნაური დაადგა მიწას, როგორც რომ გლეხი. ნთაც გლეხურად შეიმოსა. აღარაფერი არჩეოდა მეზობლებისგან. მხოლოდ მიწის თზედ ძლიდრად იყო, ბარაქიანად: მეტი ჰქონდა სახნავ-სათესი. თუ სხვა საგანი ვერ ჰპოვა ბოდა მისი პატარა, მის ხელში იყო ნაცადი გზა, ვინ წაართმევდა?!

— მენიხს მაინც არ შეუშლი, ცოდვაა არ დავაკლებ მოლომდისინა. და რომ ... ლი გზაზედ გაიმარჯვებს, ეს მიმინდვია ბედისათვის, მწყალობელი განგებისათვის...

მსწრაფლ გაიარა პატარა დღემ ის დღე მინდვრულმა, ბევრი წვრიმანი საქმე ... ნდა ჩვეულებრივ გარჯის გარეშე: სი... რთხილეს, ზრუნვას აორკეცებს და... ბორიოტი; მეტს მოითხოვს ის ქმედობა... შინ თუ გარეთ ბრუნვა ტრიალისა.

— აბა გოდრები, კაცო ლექსო! ... სმი, ზმუიან საჰმელს ელიან.

— გადაარჩიეთ ფურებელი? კვლავ არ დაალეწოს კენჭმა კამეჩებს.

— ფურცხელიც, ქერიც მზად არის.

— მაშ დაზიდეთ ბზე. მე მივუყ... ზღავებზედ ნაშაგსა.

— მოვამშრალეთ და მოვ... ყველაფერი კიდეც მზად არის.

— მაშ მეც გიშველით.

— ნინასაც წ მოეკვლით ერთი ... დორი

— რა დროს ბზეა თუ გოდორი ამ ცივეში?! ხედავთ, როგორი თოვლს. რიც დაიძრა, ხას კენწეროებს ... აქანებს.

ჩვენს ნინიას ისიც ეყოფა, რომ ... პის გუდა მოუხსნელად ზურგზედ ...

...ასაცდელი გამოცდები მოხსნილია და ამის მაგიერ გაიცემა მოწმობები, რომელიც აღინიშნება სამი ნიშნებით: „ფრიად კმაყოფილად", „კმაყოფილად" და „სუსტად". აგრეთვე პედაგოგიურ საბჭოს უფლება ეძლევა მისცეს მოწმობები იმ მოწაფეებს, რომელთაც „სუსტი" ნიშნები აქვთ ერთსა ან ორ საგანში. ვისაც სურს გამოცდები ჩააბაროს განსაზღვრული კურსის ცოდნაში (აბიტურიენტები) გამოცდები გაგრძელდება 1 ივნისამდე. ხელახალი და მისაღები გამოცდები იწყება 5 სექტემბერს. სწავლა კი 15 სექტემბრიდან დაიწყება.

პროვინციის ცხოვრება.

— **ტრიალეთის თემში.** ძალიან გახშირებული არის ქურდობა, ადგილობრივი აღმასკომი ყოველ გვარ ზომებს ღებულობს მათ წინააღმდეგ, მრავალი დაკარგული საქონელი კიდევაც აღმოაჩინა და ქურდებიც შეპყრობილი არის.

— **მომხდარი ამბავი.** ტრიალეთის თემის მცხოვრებ ხ—ძეს, ამავე თემის მცხოვრებმა ივანე ალფაიძემ, ორჯერ მოსტაცა ქალიშვილი, (1918—1919 წ.წ.) რაკი ხ—ძის ქალი ყოველთვის უარზედ იყო, რომ წაყოლოდა ხსენებულ პირს ამიტომ მოტაცების შემდეგ დედ-მამას უბრუნდებოდა და მათთან ცხოვრობდა. 1922 წლის აღდგომის მესამე დღეს ხ—ძის ქალი, ორი მეზობელი ყმაწვილის თან ხლებით მიდიოდა. ს. შუამთას ბაზარში, ტყის პირად დახვდა ივანე ალფაიძე და სამ ალაგას რევოლვერის ტყვიით მძიმეთ დასჭრა. ივანე ალფაიძე გაიქცა, არავინ არ იცის სად არის წასული.

სამხატვრო ქრონიკა

— **სახალხო მომღერალ მგალობელთა გუნდი.** სახალხო მომღერალ-მგალობელთა გუნდი, რომელსაც ხელმძღვანელობს მიხეილ კავსაძე ამ მოკლე ხანში გამართავს სახალხო კონცერტებს ტფილისის თეატრებში; ამის შემდეგ გუნდს განზრახვა აქვს მოიაროს დასავლეთი საქართველო და კახეთი.

— **სიმღერის კურსები.** გახსნილია სახალხო სიმღერა გალობის კურსები მიხეილ კავსაძისა, მუშათა სასახლე (პროფ. კავშ.) მე 5-თე სართული ოთ. ხუთ. და პარასკ. საღ. 6 ნახ. 8 ს.

— **მსახიობ ქალის როსტომაშვილის საღამო.** ხუთშაბათს, 18 მაისს, რუსთაველის თეატრში გაიმართება მსახიობ ქალის როსტომაშვილის საღამო. წარმოდგენილი იქნება შალვა დადიანის პიესა სამეგრელოს ცხოვრებიდან „ეგეტკორი". მონაწილეობენ: როსტომაშვილი, შალვა დადიანი, ვ. გამყრელიძე, ელლო ანდრონიკაშვილი, აკაკი ვასაძე და სხ.

— **დონაურის საღამო.** რუსთველის თეატრში, 23 მაისს გაიმართება მსახიობ ქალის დონაურის საღამო. წარმოდგენილი იქნება „პოლა".

პარტიაში

შაბათს, მაისის 20-ს, საღამოს 6 საათზედ „ტრიბუნის" რედაქციაში დანიშნულია მთავარ კომიტეტის სხდომა. დასწრება სავალდებულოა.

სომხური პრესა

გაზ. „ნორ კიანქ"-ის (ახალი ცხოვრება, ორგანო სომეხთა ფედერალისტების პარტიისა) თანამშრომელი, მე-9 ნომერში პარტიის მიზნის და მნიშვნელობის შესახებ სწერს შემდეგს:

„ძველმა გადაჯგუფებამ პარტიებისა დაჰკარგა თავისი აზრი და შინაარსი და ამიტომ თავიანთი არსებობის უფლებაც. პარტიული დაბალი წრეები (Низкие слои) დაიშალა და გაითქვიფა ერთმანეთში, მხოლოდ ზედა წრეები განაგრძობენ თავიანთ ეროვნულ, სწორეთ ვთქვათ, თავიანთ შინაურ საქმეს და მოგვაგონებენ ულაშქროდ დარჩენილ სარდლებს, ასეთს პირობებში ცხოვრება გვიბრძანებს მოვახდინოთ ახალი გადაჯგუფება, საზოგადო ძალების ახალი რეორგანიზაცია.

ასეთი რეორგანიზაცია ახალი ძალებისა დაისახა მიზნად სომეხთა ფედერალისტების პარტიამ.

მისი ძირითადი ხაზია ეროვნულ ჰარმონიის მოთხოვნილება და მმართველი ერთი ცენტრის შექმნა.

საბჭოთა ფედერაციის ერთ სრულუფლებიანი წევრი უნდა იყოს სომხეთი—აი ჩვენი ფორმულა. წმინდა შეფერებული ეროვნული მოღვაწეობა, კავკასიის ხალხების დაკავშირება, მათი ჰარმონიულად და მოხერხებულად მმართველ ცენტრის მოთხოვნილებებთან შეთანხმება—აი ჩვენი მიზანი ეროვნულიდან ინტერნაციონალურისაკენ, ახლოდან შორისკენ, მცირესგან—დიდისკენ, ადვილიდან—ძნელისკენ.

სოციალიზმით ხალხების მსოფლიო ფედერაციისკენ; პირველ რიგში კავკასიის და რუსეთის თავიანთ ნებით შეკავშირება და ერთგულ მეგობრობის განმტკიცება.

აი ჩვენი სომეხი ფედერალისტების მმართველი პრინციპები და დევიზები.

ჩვენთვის ეჭვ გარეშეა, რომ ჩვენი მშობლიური გლეხობა და ქალაქების მშრომელთა კლასი, სომხის ერის გონებრივად და ეკონომიურად გაძლიერების მოსურნე ყველა სომეხი მუშაკი, უფრო ახლო გაიცნობს რა ამ პარტიის პროგრამას, მიეკედლება მას, რადგან მასში ნახავენ თავიანთ უკეთეს მისწრაფებათა და ოცნებათა გამოხატვას. განცალკევებული ოცნებობა უშედეგოა. თანამოაზრეთა შეერთებით კი დიდ ძალას მიიღებს ოცნების განხორციელება.

მოწერილი ამბები

ახალ სენაკი. ყველამ უწყის, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ცენტრალ გაზეთების გავრცელებას ფართო მასაში. სამეგრელოში, ცხოვრების გაძვირება ხელს არ უწყობს ამ კულტურულ მიზნის განხორციელებას: გაზეთი ძვირია შეძლებისთვის და ხელმიუწვდომელი ღარიბ მშრომელთათვის.

გაზ. „ტრიბუნ." სხვა გაზეთებზე გაცილებით იაფი ღირს. ამით რედაქცია დიდ სამსახურს უწევს ხელ მოკლე მკითხველს. მაგრამ სპეკულიაციის ბრჭყალებში არ არის უმოქმედოდ, გაზეთიც შეიქმნა ჩარჩების მსხვერპლი. მე ვამბობ მდგომარეობის შესახებ პროვინციებში. მაგ. აქ ტფილისში „ტრიბუნა" ხუთ თათახად იყიდება, ნომინალ ფასად, პროვინციაში აგენტები მას 15 თათახად ყიდიან, სხვა გაზეთების მსგავსად. ის სადგურში მოიღებენ პირველად შევ მინე ახალ სენაკში. როდესაც შევეკითხე გაზეთების მყიდველს, რატომ არ ყიდით გაზეთს 5 თათახად, მოგება მაინც გექნებათ, უფრო დაკლებულ ფასად ღირებენ ხომ გაზეთს მეთქი, მიპასუხა: გაზეთის ტრესტიდან ამ ფასად გვეძლევაო და რა ვქნათო. საინტერესოა ვიცოდეთ: მართლა ტრესტია დამნაშავე თუ პროვინციის აგენტები? მე დარწმუნებული ვარ, რომ ტრესტი აქ არაფერ შუაშია... საჭიროა ამ გარემოებას მიექცეს ყურადღება ვისგანაც ჯერ არს.

პროლეტარ ძე.

—

ქ. ზუგდიდი. 1 მაისის დღესასწაული სამეგრელოს დედა ქალაქმა ზუგდიდმა ჩაატარა შესაფერისი ზეიმით. ზეიმის მომწყობ კომისიის მიერ იქნა მოწყობილი დღესასწაული აგრეთვე მაზრის ყველა 7 სასოფლო ცენტრებში, და ამით 1 მაისის იდეა დაუახლოვდა მშრომელთა ფართე მასას. კარგმა ამინდმა და ქალაქის საზეიმო დეკორატიულ მორთულობამ მოიზიდა დღესასწაულზე აუარებელი ხალხი, როგორც ქალაქიდან, აგრეთვე სოფლებიდგანაც. დილის 10 საათიდან ყველა პარტიული და სხვა ორგანიზაციებმა მწყობრად თავიანთი დროშებით იწყეს დენა ბაღშია მოედანისაკენ, (ყოფილი პრინცესა მიურატის ეზო) საიდაც კომისიის გადაწყვეტილებით უნდა გაეხსნათ საზეიმო პროცესია. დილის სრულ 11 საათზე, ამ მოედანზე გაიმართა ლაშქრის და ჯარის ნაწილების მიერ ფიცის მიღება, რის შემდეგ ამხ. ვ. ჩხეიძემ კომპარტიის სახელით საზეიმო პროცესია გამოაცხადა გახსნილად. დღესასწაულის მნიშვნელობაზე ილაპარაკეს: პირველად სამაზრო აღმასკომის სახელით ამხ. გრ. როგავამ და მეორედ კომპარტიის სახელით ვ. ჩხეიძემ. ამის შემდეგ პროცესია კომისიის წინადადებით შუა ქალაქით დაიძრა საბჭოთა ჯარების შემოსვლის დროს დახოცილ წითელ არმიელთა სასაფლაოსაკენ, სადაც ამხ. გრ. როგავას მიერ იქნა წარმოთქმული შესაფერისი სიტყვა, რის შემდეგ პროცესია მწყობრად დაბრუნდა იმ ადგილას, (აკაკი წერეთლის სახელობაზე სამკითხველოს წინ) სადაც უნდა გახსნილიყო მთავარი მიტინგი, ნაშუადღევის 1 საათზე ამხ. ვ. ჩხეიძემ გახსნა მიტინგი და მოუწოდა ყველა პოლიტიკურ პარტიებს როგორც ლეგალურად მომქმედთ აგრეთვე არალეგალურადაც მიეღოთ მონაწილეობა ზეიმში და ჩაწერილიყვნენ ორატორთა სიაში. მაგრამ მემარჯვენე პარტიებმა როგორც მოსალოდნელი იყო სრულიად გულგრილად შეხვდნენ ამ დიად მუშურ დღესასწაულს და არც ერთ მათგანს არ მოუსურვებია მიელოცა, მშრომელთათვის 1 მაისი. ამ მიტინგზე პირველად ილაპარაკა კომპარტიის წარმომადგენელმა ამხ. ბ. ბერიამ. მეორე სიტყვა წარმოსთქვა საქ. მემარც. სოც. ფედ. სარ. პარ. სახელით ამხ. მ. კაკულიამ, რომელიც საკმაო ვრცლად შეეხო 1 მაისის ისტორიას და მის მნიშვნელობას საერთოდ და განსაკუთრებით ჩვენში. მისი სიტყვამ კარგი შთაბეჭდილება დასტოვა ხალხზე. შემდეგ ილაპარაკა ახალ გაზ. კომკავშირის სახელით კობახიძემ ამით მიტინგი დაიხურა. მიტინგის შემდეგ გაიმართა სხვა და სხვა გასართობები: მარულა, ველოსიპედისტების სპორტი, ბურთაობა და სხვა. საღამოს 7 საათზე ხალხი დიდად ნასიამოვნები დაიშალა. საღამოს 10 საათზე ადგილობრივ საკრებულო დარბაზში, რომელიც პირველად იყო განათლებული ელექტრონით და დეკორატიულად მორთული გაიხსნა საღამო 1 მაისის აღსანიშნავად შინაარსიანი სიტყვა წარმოსთქვა ა. რაფავამ, რის შემდეგ დადგმულ იქნა ახალი 3 მოქ. დრამა „ნიღაბის ქვეშ."

შან.—შენ.

ტრანსპორტელთა მოჭირნახულენი.

ს. ნავთლუღი (კახ.) სადგურის სამსახურის მე-17-ე უბნის მუშა მოსამსახურენი დიდ დამცირებას განიცდიან ზოგიერთი მათი ინტერესებით მოვაჭრე თავხედი ვაჭრებისგან, მუშებს ხმა ვერ ამოუღიათ მათი გამთიშველების წინააღმდეგ, რადგან ზღაპრული შიშით არიან შეპყრობილი. მაგალითად, მათ ცხოვრებაში აქვს ადგილი ერთ არა სასიამოვნო ალმაშფოთებელ მოვლენას. აქ არსებობს რკ. გზელთათვის კოოპერატიული სასადილო, რომელიც არაფრით არ განირჩევა უბრალო ჩარჩის სავაჭროსაგან, მას არავითარი კოოპერაციული მიზნები არ აქვს დასახული. ის თამაშობს ჩარჩის ჯიბეების გამსქელებლის როლს. მის დღევანდელ მოჭირნახულეს ვ. …ტონ №ს სრულიად არ აინტერესებს სადილი სანოვაგე მიწოდების მუშებს, მის იდეალს შეადგენს როგორმე ფული მოიგდოს და როგორც უნ… მოიხმაროს. … გამწევი არავინ … იმას, რაც მოეპურვება, ალმაშფოთებელი ეს არი, რომ სადილს ამზადებს სრულიად უვარგის სანოვაგისგან, რომელსაც ზიანის მეტი არაფერი შეუძლია მოუტანოს ადამიანს ჯანმრთელობას. ერთი კოვზი წყალი და ერთი ნაჭერი უვარგისი ხორცი,—აი ის კერძი, რომელსაც ზემოხსენებული სასადილოს მოურავი დიდი დაბადლებით აწვდის მუშას სახრდათ, შეიძლება უვარგისმა კერძმა, მათ მიერ „შენახვებმა" … თუ დროზე არ … ზომები. ბ… სასადილოს მოურავს მოუყვანია ვინმე „ველაპარლი კინტო", რომელიც უშვერი ლანძღვა-გინებით უმასპინძლდება მუშებს. ამ რამოდენიმე დღის წინად შედიან უბნის კონტორის თანამშრომლები, თხოულობენ სადილს; ბატონი „ველაბარლი მზარეული" აწვდის შემდეგი კომპლიმენტით: „იეთ ამას ძაღლებო, ადამიანი როგორ ჭამს?", მართლაც ნახულობენ და სადილი სრულიად უვარგისი აღმოჩნდა, იხდიან ფულს, სტოვებენ სადილს და გამოდიან; … აყენებენ ოქმს, რომელიც რჩება უყურადღებოთ. ეს დამცირებაა მუშების, ნუ თუ მათ გონიათ, რომ ამით ასრულებენ კოოპერაციულ მიზნებს, ნუ თუ ჰგონიათ, რომ ამით სარგებლობა მოაქვთ მუშებისთვის? მათ რკ. გზა აძლევს ზოგიერთ მასალას, მაგ. მაზუთს და სხვა წვრილმან ხარჯებს.

სასადილოს მოგება საქ მიდის, ეს ღმერთმა უწყის! საჭიროა სასწრაფოთ იქნეს მიღებული ზომები სასადილოს გამგეობის გამოსარკვევად. ან სრულიად დაიხუროს, ვინაიდან ის ემსახურება … მიმავალ ჩარჩებს და არა მუშებს, ჩარჩებისთვის ყველაფერი, მუშებისთვის არაფერი, აი ბატონი გამგის მიზანი. ან და ჩააბარონ ისეთ ადამიანს, რომელიც შესაფერ დონეზე დააყენებს კოოპერატივს და სარგებლობას მოუტანს მუშებს. … ერთხელ … მაგარი სამელით … თუ არ ვცდები … იყო ამის გამო, მაგრამ ის თავისას განაგრძობს.

ადგილობრივი კომიტეტი ამ მოვლენას არავითარ ყურადღებას არ აქცევს საჭიროა ამ მოვლენას მიექცეს ყურადღება ვისგანაც ჯერ არს და დაუყოვნებლივ სასადილოს ჩამოაშორონ ისეთი ელემენტები, რომელთაც ზარალისა და დაცინვის მეტი არავითარი სარგებლობა არ მოაქვთ და ჩააბარდეს თვით მუშებს. მე ვგონებ, ეს უფრო ახლო სდგას სინამდვილესთან და შესაფერ ნაყოფს გამოიღებს.

ჭაგო-შანგა.

აპოლონ კიკვაძის ხსოვნას

დაბა ჩოხატაურში, გიორგი ცინცაძის ხახლში, გასული წლის დეკემბრის პირველ რიცხვებში, საყვარელ მშობლებისა და მეგობრების მოულოდ მოკლებული „ჟვავილით" გარდაიცვალა ჩოხატაურის … ტეხნიკუმის მეორე კლასის მოწაფე, 16—17 წლის ფრიად ნიჭიერი ყმაწვილი აპოლონ კიკვაძე.

ის იყო გურიის ერთ შესანიშნავ კუთხეში—სურებში დაბადებული და აღზრდილი.

მან თავის ხან-მოკლე სიცოცხლეში დიდი სიყვარული დაიმსახურა სურების საზოგადოების ხალხისა და ჩოხატაურში არსებულ სასწავლებლებში მოსწავლე ახალგაზრდების გულში...

1918 წლიდან იგი იყო თავდადებული მუშაკი ჩოხატაურში არსებულ ახალგაზრდა სოციალისტ-ფედერალისტთა სარ. პარტიისა; მაგრამ როცა ეს პარტია ორ ნაწილად გაიყო, კიკვაძეს უნდოდა გამოერკვია, თუ რომელი მათგანი იდგა სწორსა და ნათელ გზაზე, მაგრამ დაუნდობელმა სიკვდილმა აღარ დააცალა მას, მეგობრებისა და ყველა შეგნებული ადამიანის გულდასაწყვეტად ჩაუქრო გაზაფხულივით ამღერებული სიცოცხლე...

ჩვენ შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ კიკვაძეც როგორც ნიჭიერი ყმაწვილი, არ ჩამორჩებოდა იმ ახალგაზრდებს, რომელთა გულში ღვივის რევოლიუციონური ცეცხლი და რომლებიც სოციალისტური გზით მიდიან საქართველოს განთავისუფლებისაკენ!..

განსვენებული სწერდა ლექსებს, რომლებშიაც ღვივის მშობლიური ენისადმი და რომლებშიაც ბრწყინავს სამშობლოსა და მშრომელი ხალხის სიყვარული.

მის ხელთ ნაწერ ლექსების მცირე კრებულს დართული აქვს ჩვენი ნიჭიერი მწერლის ია ეკალაძის წერილი სათაურით: „ჩემი აზრი". ია დაარიგებს ამ ლექსებს ახალგაზრდა კიკვაძეს, რომ ჯერ გაეცნოს უცხოელთა ლიტერატურას, ნაკლები სწეროს და ბევრი იკითხოს. წერილის დასასრულში ია გამოსახავს იმედს, რომ კიკვაძეს სამწერლო მალევე გაუმაგრდება და კარგ კვალსაც დასტოვებს ჩვენს ლიტერატურაში.

...დია. კარგ არაკს გეტყვით ამაღამ იგი.

— ჰაი, ჰაი რომ გვეტყვის!

— გეტყვით, გიამბობთ! აგერ მორჩებით ყველა საქმეს; შემოუსხდეთ მხიარულ ბუხარს და...

იქვე იდგა დერეფანში იგი ნინიკა, დიდი მეზღაპრე. თახთახებდა საცოდავად წელში მოხრილი. ჩოხის კალთაში გაეხვივნა მცივანს ხელები. შიშით და ძრწოლით გაჰყურებდა მაღლა აგებულ ზვინებს თოვლისას. იჯახიშვილის ახლო მცნობი შორეული მის ნათესავთ. მკვრივი იყო, მაგრამ ჯდომა ერთ ალაგას არ უხაროდა და... დადიოდა უცოლშვილო, მიმოვიდოდა, იცვლიდა ადგილს... სად არ ყოფილა, ღმერთო ჩემო, რა არ უნახავს! ეშხით იცოდა ნახულის თქმა, გაგონილისა საქმე .. პური იყო მისთვის ქმედობა!

— კაცო აბრამ, წყალი ხომ მოჰყვანილია? იქნებ დაყინოს ან ნამქერმა, ხევი ავსოს: ატყდა ქარ-ბუქი, ახლოვდება, ისმის გუგუნი.

— როგორი დაძრულა მთის კალთებზედ მძიმე ბურუსი! ქანაობს, ღელავს

— მთის მწვერვალებზედ ჰფლეთავს ქარი დიდრონ ღრუბლებს, მთა-მთა მისდევენის იმათ ნაფლეთებს.

— ძირს ჩამოეშო ქარიშხალი, ახლო მოისმის შრიალი გრიალი.

ახლოვდებოდა გუგუნი დიდი. გადმოხეთქილ მდინარის სახით თუ მოსდგომოდა ქარ-ბუქი სოფელს. გაჩნდა ჰაერში მიმომფრენი ფიფქი თოვლისა, ნამქერის მტვერი.

— არ დაგავიწყდეთ ალაგეში. ბუნაგში ბურდო წააუმატეთ, გამოუცვალეთ. იქვე აჰქმეთ. შეიძლება ამ საშინელ ღამეს ლაფტანის ეზოს მგელი, ტურა, კაცი-ბოროტი.

— გომის ბანი, სანათური კარგად დახურეთ?

— გავაწყე ფიქრებს, დავაყარე სასუქა ძლომად, ქარმა, სიცივემ არ ჩააღწიოს.

დააწყნარეს ყველაფერი. შეეფარა მეკომური თავის თბილ ბინას.

ფართო დერეფანი. მარჯვნივ ოთახი, მარცხნივ სათონე, ბუნაგები თუ საკუჭნაო; ზედ შუაზედ გომურის კარი. თათონ გომი—დიდი შენობა. მუხის ბოძებზედ მეხისვე თავხე. კედლებიდან თავხისაკენ სხვილი ძელები მუხის ფიცრით გადახურული. ზევიდან მიწა, ნატკეპნი თიხა. მარჯვნივ და მარცხნივ კედლებ დასწვრივ გრძელი ბაგები სხვილ საქონლისთვის, ქვემოთ … ლასტის კალო წვრილ საქონლისთვის. მარჯვნივ ოდა მხოლოდ ერთ მხრივ გადალასტული, დიდი ბუხარი. ორპირი ტახტიანიდან ვართ საოჯახო საღვომისაკენ. კართან ახლო სალოგინე, ფარდაგებით მოფენილი მაღალი ტახტი. ყოველ დღე სახმარი ლოგინი აქ გამოჰქონდათ ოთახიდან. აქ იგო ლექსოს ეხლა ლოგინი. შინ არ წვებოდა, მას იქ უყურებდა გომის სითბო, საქონელთან მახლობლად ყოფნა და.. ზღაპრები იმ ნინიასი, საკვირველი არაკები თან საშიშარი, თანაც საამო.

— ჰრაქი ხომ კარგად გაამაგრე? არ ჩამოვარდეს,

— ფიქრი არა აქვს!

კარგად იგახშმეს: კაკალა პური, ლორის ლუერთეში, ყანწი არაყი. შეშა დასძინეს მგზნებარე ბუხარს. წარსთქვა აბრამმა თავისი ლოცვა:

„ჯვარი მწყალობს ჯვარცმული,
ვერას მავნებს მაცდური;
მწყალობს წმიდა გიორგი,
ჯვარი პატიოსანი". .

ჩაწვნენ. მოხსნა ნინიკამ ზღაპრების გუდას. დალაგებით ამბობდა სიტყვას, ფრთხილობდა. უჰ, რამდენი სიქვა! გრძლად სათქმელი ზღაპრები ისმის. .

| ხომ არა გძინავთ?

— ჯერ არა გვძინავს; გისმენთ; განაგრძე.

— ... იარეს, იარეს ძმად შეფიცულებმა, თას ადგილას კიდევ მოუხდათ ხმლით გაჰკვლევა საინელთ გზისა და მიადგნენ საკვირველებას: ქალაქი ნახეს გაქვავებული: ზღუდე-კედლები, ციხე ბურჯები, სასახლეები, ხალხი ქუჩებში და მოედნებზედ, შებმული ეტლები თუ ურმები, სანოვაგე და სხვა სავაჭრო ლია დუქნებში, ყველა სულიდგმული თუ უსულო თეთრ მარმარილოდ იყო გადაქცეული. დიდი მდინარეც, ქალაქს რომ სჭრიდა, დამდგარიყო გაქვავებული. ძალიან გაუკვირდათ. სთქვეს, ეს რა ამბავიაო სულდგმული არავინა სჩანს, რომ ეკითხნათ ამ საოცარი ქალაქის ასე გაქვავება. დაფიქრებულები რომ იდგნენ, ვნახოთ გაჩნდა იმათ წინ შავებით მოსილი დედაკაცი. რა მშვენიერი ვაჟკაცები ხართ ერთი მეორეზედ უმჯობესი; იქით კარგ სტუმრებს მასპინძლობაც კარგი შეეფერისთ. წადით პირდაპირ. შუა ქალაქში დიდ სასახლეს ჰნახავთ, იქ ჩამოხტით; მზის ჩასვლიდან მზის ამოსვლამდინ გიმასპინძლებენ საკადრისად, … ეს რა დედაბერმა და გაქრა. წავიდეთ, წავიდეთო.

— გძინავს, ლექსო? აბრამს კი დაეძინა, როგორა ხვრინავს!

— მე არა მძინავს! მერე?

ის იყო მივიდნენ სასახლესთან, რომ მოესმათ საკვირველი ხმა: ფრთხილად იყავით! მოვა დევი პირყვითელი, ლაშ სისხლიანი, მოუსვამს ფრთას გაქვავებულებს, გააცოცხლებს და გადაჰყლაპავს; ერთს თქვენთაგანს ჩანთქამს და წავა. პირშავი დევი მოფრინდება თვალცეცხლიანი, მოუსვამს ფრთას გაქვავებულთ, გააცოცხლებს და გადაყლაპავს; მეორეს თქვენგანს ჩანთქამს და წავა. გრგვინვით წამოვა რკინის დევი ცეცხლის მფშვინავი, პირის ქარით გააცოცხლებს გაქვავებულებს და გადაჰყლაპავს; ჩანთქამს მესამეს თქვენგანს და წავა. უყურებენ ძმობილები განცვიფრებით, ძე ქრისტიანი არავინა სჩანს. აივანზე ქალი იდგა გაქვავებული; თითქო იმისგან მოისმოდა ეს გაფრთხილება. სახიფათო ადგილს მოვსულვართ, ფრთხილად უნდა ვიყვნეთო, თქვეს ძმობილებმა და უფროსი დადგა დარაჯათ. ერთიც ვნახოთ, წამოვიდა ქშენა-სტვენით დევი ყვითელი...

— გძინავს, ლექსო? ჩაძინებია!

. . . წამოვა... ფრთხ... ყვით... შავი დევი... მოაბნევებს რკინ... ნაკვერჩხლის თვა... რკინ...

— მიშველეთ, დევი! რკინის დევი! შეჰკივლა ლექსომ განწირულის ხმით და.. წამოფრინდნენ შეშინებულნი; გამოცვივდნენ ოთახიდანაც. … ყორანი', ეული მოწყენილი, მაულიყო ერთგულ მომვლელთან; თმას ულოკავდა, როგორც ბოჩოლას.

ვასილ ბარნოვი.

როგორც ძველი სტილით დაწერილი და ისე რითმის ხშირი სისუსტით, ზოგან რითმის არეულობითაც. კაკაბაძის ლექსები იქნება მეტად ჩვენი პოეტებისათვის არ იქნეს მისაღები, მაგრამ მასში მოსჩანს, ის ცხოველის სიტყვებით, რომ ვსთქვათ „პაწია გული სავსე წუთი სოფლის განცდანით".

შეუბრალებელმა სიკვდილმა არ დაინდო, რომ მისი პოეტური ნიჭი გაეფართოვებია და ჩვენდა სამწუხაროდ მოულოდნელად გამოესალმა წუთი სოფელს!..

საუკუნოთ იყოს ხსენება შენი ძვირფასო აპოლონ!

სამარადჟამოდ წარუშლელი იქნება, სიცოცხლით და თავმდაბლობით ენერგიით აღსავსე შენი ნათელი სახე, ცრემლით მორწყული მეგობრების გულის ფიცარზე!..

დ. ჟვანიშვილი.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

ბრძანება № 10

ს. ს. ს. რ. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრისა.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატთან არსებულს სამხედრო და სამოქალაქო დაწესებულებათა შემჭიდროების „ხუთთა" საუწყებათა შორისო კომისიას, რომელიც დაარსებული იყო თანხმად საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის 1921 წლის 14 ივლისის 44 № დადგენილებისა და რომელშიაც შედიოდენ წარმომადგენლები:

1) შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატიდან (თავმჯდომარე)

2) მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატიდან.

3) ქ. ტფილისის რევოლიუციონური კომიტეტიდან.

4) საქართველოს არმიიდან.

და 5) კავკასიის ცალკე არმიიდან, —ევალება ჩემ მიერ დაფუძნებული, ამ ბრძანების გამოქვეყნებისთანავე, შეუდგეს თავის მოვალეობის ასრულებას.

1) დაწესებულებებში მოსამსახურეთა შტატების შემცირების გამო ხელმეორეთ გასინჯოს ყველა დაწესებულებანი და მოახდინოს მათი შემჭიდროება სათანადო ოქმის შედგენით, ამგვარად განთავისუფლებული შენობები ბინები და ოთახები გადასცეს ქ. ტფილისის აღმასკომის საბინაო სექციას, ხოლო შემჭიდროების მოხდენის შესახებ ოქმები და ცნობები შინაგან სახალხო კომისარიატის კომუნალური განყოფილებას.

2) ინსტრუქციების მიცემა და საზოგადო ხელმძღვანელობა ევალება კომუნალური განყოფილებას.

3) ა) შემჭიდროება უნდა წარმოებდეს საბჭოთა, პროფესიონალური და პარტიულ დაწესებულებში, რომელთაც კანცელარიული ხასიათი აქვს იმ ანგარიშით, რომ თითო თანამშრომლებზე, რომელიც დაწესებულებაში ფაქტიურად მუშაობს მოდიოდეს თითო კვადრატიული საჟენი, ამასთან სხვადასხვაში მიღებული უნდა იქნეს კანცელარიის თანამშრომელი (აგენტები, კურიერი, ოთახების მომვლელნი და სხვა ანგარიშში არ შედიან) ყოველ განყოფილებაში ერთ კაბინეტზე მეტი არ უნდა იყოს გარდა იმ განსაკუთრებულ შემთხვევისა, როდესაც გამოიტანს თავის დადგენილებას შემჭიდროებელი კომისია.

ბ) შემჭიდროება დაწესებულებებისა უნდა ხდებოდეს წინდაწინვე შედგენილ სიებით და მოსაზრებანით იმ გვარათ, რომ შესაძლო იყოს განთავისუფლდეს მთელი საბინაო ერთეულები: რამოდენიმე ბინიდან, რომელიც დაწესებულებას უჭირავს, რომ განთავისუფლდეს მთლად ერთი ან რამოდენიმე ბინა, რომ რამოდენიმე სახლიდან განთავისუფლდეს 1 ან რამოდენიმე სახლი.

4) დადგენილება საუწყებათაშორისო შემჭიდროებელი ხუთთა კომისიის დაწესებულებათა შემჭიდროებისა ან მათი თბილისიდან გადატანის შესახებ იძლევა საბოლოოდ და შეუცვლელად უნდა იყოს სისრულეში მოყვანილი, თუნდაც იგი იყოს გასაჩივრებული.

5) ცენტრალური საბინაო განყოფილება მოვალეა თავისი მუშაობა შეუთანხმოს ხუთთა კომისიას პარალელიზმის თავიდან ასაშორებლად.

6) საბჭოთა დაწესებულებების ბინათა დათვალიერება მათ შესამჭიდროებლად ან თბილისიდან გადასატანად ექვემდებარება მხოლოდ და მარტოდ ხუთთა კომისიას.

7) არც ერთ დაწესებულებას არა აქვს უფლება ბინის გამოცვლისა ან გადატანისა ხუთთა კომისიის ნებადაურთველად.

8) ყველა დაწესებულებაა, რომელიც პირდაპირ მოქმედების შეწყვეტას ან ტერიტორიის გარეთ გადატანას შეეხება, განიხილავს ამის შესახებ ხუთთა კომისია.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი ა. გეგეჭკორი

კომუნალური განყოფილების გ. მგ. ა. ხიდომოწიშვილი

—

დადგენილება № 13

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის შრომის სახალხო კომისარიატისა

922 წ. მაისის 9.

განათლების და ხელოვნების მუშაკთა აღრიცხვისა და განაწილების სექციების გაერთიანების შესახებ.

შრომის სახალხო კომისარიატმა განათლების სახალხო კომისარიატთან და განათლების და ხელოვნების მუშაკთა კავშირის ცენტრალურ კომიტეტთან შეთანხმებით, დაადგინა:

1. ხელოვნებისა და განათლების მუშაკთა კავშირის გაერთიანების გამო, გაერთიანდეს შრომის სახალხო კომისარიატისა და მის ადგილობრივ ორგანოებთან არსებული სექციები ხელოვნებისა და განათლების მუშაკებისა და იწოდოს მას განათლებისა და ხელოვნების მუშაკთა სექცია.

2 ევალოს ამ სექციას განათლებისა და ხელოვნების მუშაკთა აღრიცხვა და განაწილება.

3 შრომის ადგილობრივ განყოფილებებთან განათლებისა და ხელოვნების მუშაკთა სექციები უნდა მოეწყვენ და იმოქმედონ თანახმად 1921 წლის აპრილის თარიღით გამოქვეყნებულ დებულებისა: „შრომის განყოფილებებთან ხელოვნების მუშაკთა სექციების მოწყობის შესახებ".

4 შრომის სახალხო კომისარიატის ორგანოების ხელში რჩება ცენტრში და ადგილობრივ აღრიცხვა და განაწილება იმ პასუხისმგებელ და ადმინისტრატიულ მოსამსახურეთა, რომელიც განათლების სახალხო კომისარიატის დაწესებულებებში იწევიან შრომას, ამის გარდა განათლების სახალხო კომისარიატის ორგანოს ცენტრსა და ადგილობრივ რჩებათ უფლება დამოუკიდებლად მოწვევისა განათლების მუშაკთა შემდეგ კატეგორიებისა: ლექტორების, სწავლულების, მეცნიერების, მეცნიერ თანამშრომლების, სწავლული კონსულტანტების, რექტორების, პროფესორების და უმაღლეს სასწავლებელთა მასწავლებლების, აგრეთვე ხელოვნების უმაღლეს კვალიფიკაციის მუშაკებისა; ამ უმაღლეს კვალიფიკაციის აწესებენ შრომის სახალხო კომისარიატი და განათლებისა და ხელოვნების კავშირის ცენტრალური კომიტეტი. ღონისძიება კატეგორიების მომუშავეთა რეგისტრაცია ხდება შრომის განყოფილებებში და სამსახურში ჩარიცხვის შემდეგ ისინი თავისუფლდებიან შრომის განყოფილებებში პირადად გამო ხ დებისაგან.

5. განათლებისა და ხელოვნების ისეთი მომუშავენი, რომელნიც მე 4 მუხლში ჩამოთვლილ კატეგორიებს არ ეკუთვნიან და რომელნიც შრომის განყოფილებასთან არსებულ სექციის გავლით ადგილობრივი მიღებულნი, დაწესებულებებში და წარმოებაში, მოხსნილ უნდა იქმნენ სამუშაოდან, ხოლო დაწესებულების-წარმოების პასუხისმგებელი პირნი მიცემულ უნდა იქმნენ სასამართლოს პასუხისგებაში.

6. სექციის გამგეობაში, როგორც ცენტრსა, ისე ადგილობრივ, ეგზავნებათ განათლებისა და ხელოვნების მუშაკთა გაერთიანებულ კავშირის წარმომადგენლები: ამ წარმომადგენლებს იქცევს განათლებისა და ხელოვნების მუშაკთა კავშირის ადგილობრივი გამგეობა.

7. ამ დადგენილების გამოქვეყნებიდან უქმდება განათლებისა და ხელოვნების მუშაკთა აღრიცხვისა და განაწილების საქმისათვის დღემდე არსებული პარალელური ორგანოები.

8. განათლებისა და ხელოვნების მუშაკთა, სექცია უნდა მოქმედებდეს განათლების სახალხო კომისარიატის შესაფერ ორგანოებთან შეთანხმებით და ამ ორგანოების გეგმების თანახმად აწარმოებდეს მომუშავეთა განაწილებას.

9 ეს დადგენილება ძალაში შედის მისი გამოქვეყნების დღიდან.

შრომის სახალხო კომისრის მოადგილე მიქაძე

განათლების სახალხო კომისარი დ. კანდელაკი.

გემთა ტვირთის და მგზავრთა მოძრაობა ბათომის ნავთსადგურში

(1920 წლ. აპრილის პირველ 3 კვირის განმავლობაში).

ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მიმოსვლის და ურთიერთ დამოკიდებულების სტატისტიკის განყოფილების ცნობებით, 1920 წლ. აპრილის პირველ კვირის განმავლობაში ბათომის ნავთსადგურში მოვიდა 9 ორთქლმავალი და 32 იალქნიანი გემი. ორთქლმავალი გემებიდან 2 იყო ინგლისური, 2 იტალიური, 2 რუსული, 1 ფრანგული 1 ამერიკული მხოლოდ ერთზე არ იყო ნაჩვენები ეროვნული დროშა, იალქნიანი გემები ეკუთვნიან უმთავრესად ქართულ და ოსმალურ დროშებს. ორთქლმავალი გემებით იყო შემოტანილი 245.626 ფ. სხვა და სხვა ტვირთი და მოვიდა 805 მგზავრი, იალქნიანებით 13,822 ფ. ე. ი. სულ პირველ კვირის განმავლობაში შემოტანილ იყო 259 448 ფ. სხვა და სხვა საქონელი და მოვიდა 805 მგზავრი. იმავე დროს განმავლობაში ბათომიდან წავიდა 10 ორთქლმავალი და 32 იალქნიანი გემი. წასულ ორთქმავალი გემებიდან 2 იყო ინგლისური, 2 იტალიური, 1 ფრანგული, 4 რუსული, მხოლოდ ერთზე არ იყო ნაჩვენები ეროვნული დროშა; იალქნიანი გემები ეკუთვნიან უმთავრესად ქართულ და ოსმალურ დროშებს. ორთქლმავალი გემებით კვირის განმავლობაში იყო გატანილი 56.318 ფ. სხვა და სხვა საქონელი და წავიდა 441 მგზავრი, იალქნიანი გემებით კი 6870 ფ. ტვირთი; სულ კვირის განმავლობაში იყო გატანილი 63 188 ფ. ტვირთი და წავიდა 451 მგზავრი. ბათომში მისულ გემებიდან 6 მოვიდა სტამბოლიდან 245.526 ფ. ტვირთით და 425 მგზავრით, 1 ოდესიდან 100 ფ. ტვირთით და 360 მგზავრით, 1 ტრაპიზონიდან 20 მგზავრით და 33 გემი მოვიდა ანატოლიის და საქართველოს ნაპირებიდან და მოიტანა 13.822 ფ. სხვა და სხვა ტვირთი.

წასულ გემებიდან 3 წავიდა სტამბოლში 2440 ფ. ტვირთით და წაიყვანა 101 მგზავრი, 1 სოხუმში 49 300 ფ. ტვირთით, 3 ფოთში 80 ფ. ტვირთით, 1 ქერჩში 300 ფ. ტვირთით, 1 ოდესაში 4298 ფ. ტვირთით, 1 ტრაპიზონში 350 მგზავრით და 32 ანატოლიის და საქართველოს ნაპირებში 1000 ფ. ტვირთით.

აპრილის მე-2 კვირა. აპრილის თვის მე-2 კვირის განმავლობაში ბათომის ნავთსადგურში მოვიდა 11 ორთქლმავალი და 41 იალქნიანი გემი. ორთქლმავალ გემებით იყო შემოტანილი 482,310 ფ. სხვა და სხვა ტვირთი და მოვიდა 1344 მგზავრი. იალქნიანი გემებით იყო შემოტანილი 18.078 ფ. ტვირთი სულ მე 2 კვირის განმავლობაში იყო შემოტანილი 500.388 ფუთი სხვა და სხვა ტვირთი და მოვიდა 1344 მგზავრი მოსულ ორთქლმავალ გემებიდან 1 იყო ინგლისური, 6 იტალიური, 1 ფრანგული, 1 რუსული, 1 სერბის და ს მხრეთ სლავიური; იალქნიანი გემები უმთავრესად ეკუთვნიან ქართულ და ოსმალურ დროშებს. იმავე დროს განმავლობაში ბათომის ნავთსადგურიდან წავიდა 7 ორთქლმავალი და 39 იალქნიანი გემი. ორთქლმავალი გემებით იყო გატანილი 2035 ფ. სხვა და სხვა საქონელი და წავიდა 116 მგზავრი. იალქნიანი გემებით 24 897 ფ საქონელი. სულ აპრილის მე 2 კვირის განმავლობაში იყო გატანილი 26.932 ფ. ტვირთი და წავიდა 116 მგზავრი. წასულ გემებიდან 1 იყო ინგლისური, 4 იტალიური. 2 ფრანგული, 1 სერბიული, 1 ამერიკული, მხოლოდ ერთზე არ იყო ნაჩვენები ეროვნული დროშა; იალქნიანი გემები ეკუთვნიან უმთავრესად ქართულ და ოსმალურ დროშებს. მოსულ გემებიდან 10 მოვიდა სტამბოლიდან 48 000 ფ. ტვირთით და 218 მგზავრით, 1 სოხუმიდან 2310 ფ. ტვირთით და 1116 მგზავრით და 41 ანატოლიის და საქართველოს ნაპირებიდან 18.077 ფ. სხვა და სხვა ტვირთით. წასულ გემებიდან 10 წავიდა სტამბოლში 2035 ფ. ტვირთით და წაიყვანა 116 მგზავრი, და 39 ანატოლიის და საქართველოს ნაპირებში 24 897 ფ. ტვირთით.

აპრილის მესამე კვირა. აპრილისათვის მესამე კვირის განმავლობაში ბათომის ნავთსადგურში მოვიდა 4 ორთქლმავალი და 26 იალქნიანი გემი. ორთქლმავალი გემებით იყო შემოტანილი 88,999 ფ სხვა და სხვა საქონელი და მოვიდა 249 მგზავრი; იალქნიანი გემებით 5303 ფ სულ მესამე კვირის განმავლობაში იყო შემოტანილი 94,302 ფ. სხვადასხვა საქონელი და მოვიდა 249 მგზავრი. მოსული ორთქლმავალ გემებიდან 1 იყო სპარსული, 1 იტალიანური, 1 ინგლისური და 1 რუსული; იალქნიანი გემები ეკუთვნიან უმთავრესად ქართულ და ოსმალურ დროშებს. იმავე კვირაში ბათომიდან წავიდა 6 ორთქლმავალი და 16 იალქნიანი გემი. ორთქლმავალი გემებით იყო გატანილი 107,250 ფ სხვა და სხვა საქონელი და წავიდა 3812 მგზავრი; იალქნიანი გემებით 2138 ფ. საქონელი. სულ მესამე კვირის განმავლობაში იყო გატანილი 109,388 ფუთი სხვა და სხვა ტვირთი და წავიდა 3812 მგზავრი. წასულ ორთქლმავალი გემებიდან 3 იყო იტალიური, 1 ინგლისური, 2 რუსული; იალქნიანი გემები ეკუთვნიან უმთავრესად ქართულ და ოსმალურ დროშებს. მოსულ გემებიდან 2 მოვიდა სტამბოლიდან 52 399 ფ. ტვირთით და 71 მგზავრით, 2 ფოთიდან 36 000 ფ. ტვირთით და 178 მგზავრით და 26 ანატოლის და საქართველოს ნაპირებიდან 5303 ფ. ტვირთით. წასულ გემებიდან 3 წავიდა სტამბოლში 6000 ფ. ტვირთით და 60 მგზავრით, 1 ტრაპიზონში 6000 ფ. საქონლით და 401 მგზავრით, 1 ფოთში 40.000 ფ. ტვირთით და 100 მგზავრით, 1 ოდესაში 40.650 ფ. ტვირთით და 3251 მგზავრით და 16 ანატოლიის და საქართველოს ნაპირებში 2138 ფ ტვირთით.

გ. გაბაშვილი.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ამხ. რედაქტორო!

გთხოვთ მოათავსოთ თქვენს გაზეთში შემდეგი: ორშაბათს, 8 მაისს თავის მოკვლის მიზნით ვერის ხიდიდან მტკვარში გადავარდა მე-7 ღვ გიმნაზიის მოწაფე ქალი რიტა ტოგონიძე. როგორც ირკვევა ზემოხსენებული ტოგონიძე ცოცხალია. მისთვის უშველიათ და სახლში ჯერ არ დაბრუნებულა. რომ კიდევ არ განიძრახოს თავის მოკვლა, ამისათვის ვსთხოვთ ყველა ნაცნობებსა და ნათესავებს, ვინც იცის სად იმალება ამჟამად რიტო ტოგონიძე შეგვატყობინოს მეჟევაის ქუჩაზე № 23 საბა ხოზიაშვილის ბინაზე

არ. ქავთარაძე.

—

ამხანაგო რედაქტორო!

შვიდი მაისის „ტრიბუნაში" — პაოლო იაშვილმა დასტამბა წერილი, რომელსაც რედაქციამ შენიშვნაც გაუკეთა: „ვაძლევთ საშუალებას თავის აზრის გამოთქმისათვის!". იმედია ამხ. რედაქტორო, მეც მომცემთ საშუალებას ჩემი აზრიც გამოვთქვა: რა „აზრი" იყო იაშვილის წერილში? სწორედ გითხრათ ეს „აზრი" ვერ გავიგე. იგი იწყობდა იმით, რომ „პოეზიის დღე" შესაფერისად ვერ ჩატარდებოდა ხოლმეო, და მერე ერთბაშად გადადის მწერალთა კავშირის არჩევნებზე. „მწერალთა კავშირს უნდოდა შეკავშირება, მაგრამ ისინი მხოლოდ შეჯგუფდნენ, უმთავრესად ახალი მწერლობის საწინააღმდეგოთო!". ძალიან დიდი წარმოდგენისა ყოფილა იაშვილი და მისი ახალი მწერლობა, თუ საქართველოს მწერალთა კავშირს კინკლაობის გარდა სხვა საქმე არა აქვს. სრულიად საქართველოს მწერალთა კავშირი სერიოზული დაწესებულებაა, ჰყავს 300-მდე წევრი. და ამ საბას მწერლისგანაც საბჭოში არჩეულია 13 კაცი, რომელიც სულ სხვა და სხვა რანგის მიმართულებისა არიან—მაგრამ ერთად კი მუშაობენ, მხოლოდ და მხოლოდ ქართული მწერლობის ასაღორძინებლად. შემცდარია იმის თქმა, თითქოს ეს კავშირი სხვა კავშირის წინააღმდეგი იყოს: ჩვენ პირადად წინაღმდეგი ვართ, რომ საქართველოში არსებობდეს მწერალთა ორი კავშირი. წინაღმდეგი ვართ, იმიტომ, რომ სრულიად საქართველოს მწერალთა კავშირის გარეშე თავს იყრის თითქმის ყველა მწერალი და სხვა კავშირის დაარსება ამ დროს დიდი შეცდომად უნდა ჩაითვალოს. შეიძლება დაარსდეს ჯგუფი, ჯგუფი „ცისფერ ყანწელთა". მაგრამ იაშვილის სიტყვები რომ უკუღმა შევაბრუნოთ, უნდა ვსთქვათ, რომ ეს ვითომდა მეორე კავშირი დაარსდა ხელი შეუშალოს ს. ს. მწერალთა კავშირს,

რა არის აქ დასამალი: შარშან მწერალთა კავშირის [illegible] დროს, წაიდა გარდა ტფილისისა სხვა და სხვა [illegible] სულ მწერალი დაესწრო—არჩევნების დროს—ალბად სხვა და სხვა მიზეზისა გამო—ცისფერყანწელებიდან არჩეულ იქმნა მხოლოდ ერთი: ამაზე ამ ჯგუფმა ნერვიულობა დაიწყო და დარბაზიდან გავიდა 13 კაცი. დაარსეს „კავშირი" (იგულისხმეთ „კავშირი" და არა ჯგუფი), რომლის საბჭოშიაც არჩეულ იქმნა იგივე 13 კაცი. და აი, ამ კავშირის მეთაურს იაშვილს დღეს კიდევ ჰყოფნის იმდენი გამბედაობა, რომ კადნიერად ბძანებს: ჩვენს წინააღმდეგ მოქმედობს ეს კავშირიო! რაში გამოიხატა ეს წინააღმდეგობა! პირიქით, ალბად დღევანდელი მდგომარეობის გამო—ს. ს. მწერალთა კავშირი ძალიან ბევრს უთმობს ამ „ახალ კავშირს". თუ თქვენ, ბატონებო, მუშაობა გსურთ საერთო საქმისთვის, იყავით მოკრძალებულნი და მიიწყეთ ის, რასაც ბედი გაძლევთ: იმუშავეთ დიდ კავშირში, სადაც ყველა მიმართულების მწერალი მუშაობს; თუ არა და ორიოდე კაცის გასვლა კავშირიდან, რომ კავშირის დაღუპვას ნიშნავდეს, მაშინ მიუხედავად დღევანდელი პირობებისა, ეს კავშირი აქამდე დაიღუპებოდა. კავშირი კი მუშაობს როგორც არასოდეს—გამოიცა ლომისის 7 ნომერი, ემზადება ზაქ. ჭიჭინაძის საღესასწაულოდ, გამართა 20 სალიტერატურო ხუთშაბათი, ეხმარება ღარიბ და ავადმყოფ მწერლებს და სხვ. და კავშირის მიზანიც ხომ ეს არის!.. ახალმა კავშირმა რაღა გააკეთა? სამართლიანად უსაყვედურებდა ამას წინად მათი ერთი წევრი გაზეთში, რომ: „ბარიკადი" ახალი კავშირის ორგანო ხომ არ არის, რატომ კავშირის ჟურნალზე არა ფიქრობთო და სხვ აშკარაა ამ კავშირის წევრები სულ ერთი რანგისანი უნდა იყვნენ, რომელთა ნაწარმოებიც ერთი კაცის დაწერილი გეგონებათ. ეს კავშირი კი არა, ეს უფრო ჯგუფია, რომლის მზგავსად, დღევანდელ ს. ს. კავშირის წევრებსაც შეუძლიან გამოეყონ კავშირს და ცალკე ჯგუფები დაარსონ თუ არ დაუარსებიათ კიდევ. მერე რას ემგვანება ეს? დღეს ს. ს. მწერალთა კავშირს რომ გამოეყოს: გრიშაშვილი, გალ. ტაბიძე, მაყაშვილი, აბაშელი, ქიაჩელი, გამსახურდია, ვ. რუხაძე და ცალკე ჯგუფები დაარსონ,—ხომ დარწმუნებულია იაშვილიც, რომ თვითეულ აქ ჩამოთვლილი პოეტებს შეუძლიანთ მათზე მეტი ხალხი იშოვონ და რაღაც ჯგუფი თუ კავშირიც დაარსონ. მაგრამ საერთო საქმე? საქმისადმი სიყვარული? მაშასადამე ს. ს. მწერალთა კავშირი კი არ გაყოფილა, როგორც ამას დღეს გაჰკივიან სხვა და სხვა კულუარებში, არამედ ს. ს. მწერალთა კავშირს ჩამოშორდა ერთი ფრთა პოეტებისა, რომლებმაც ცალკე ჯგუფი დაარსეს, მონათლეს: „სრულიად საქართველოს ახალი მწერლობის კავშირად". და შეცდომაში შეჰყავთ როგორც მაღალი წრეები, ისე ხალხი.

საჭიროა ნაბეჭდი სიტყვის მეტი პატივისცემა და თავაზით მოქცევა თუნდ იმ „ხათრით საყვარელ ადამიანებისა", რომლებმაც იაშვილი არ აირჩია ს. ს. მწერალთა კავშირში და რომელთაც ალბად—მით უმეტეს ეხლა, როგორც სჩანს—თავისი გასამართლებელი საბუთიც ჰქონდათ.*)

კავშირის წევრი.

*) რედაქცია ვრცლად ჰზრუნავს თავის გაზეთში ამ საკითხზე კამათს.

რედ.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია
გამომცემელი— [illegible]

საქართვ. კომუნისტურ პარტიის ცენ. კომიტ. სტამბა. კრუზენშტერნის ქუჩ. 4.

ნ. დ. ს. ც.